

Brassói Lapok

Előfizetési példány

Árusításba nem bocsátható!

XL. évtolyam

20. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szombat

1934. évi január 27

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautóvanyon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyar országon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDELESEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király utca 56-58. Telefon-zámok: kiadóhivatal 92. szerkesztőség 93.

MA: LÁSSUK SZATMÁRT!

A „dicsőséges” jövő

Az elmúlt évben Németország lakossága négyszázhuszezer lélekkel csökkent. Ez a megdöbbentő statisztika szürkén és szerényen húzódott meg a Berlinből világgá küldött lármásabb hírek és jelentések között. Így megtudtuk a többi közt Hitler legujabb beszédéből, hogy a Harmadik Birodalom már csak tizenhat év türelmet kér hivetől, tizenhat év múlva beköszönt végre a paradicsomi állapot. Egy évvel ezelőtt Hitler még csak négy évet kért a kampóskeresztes boldogság számára, de egy év már letelt, a boldogságból még nem sikerült huszonöt százalékot valóra váltani, tehát ki kell az időpontot tolni 1950-ig. Majd meglátjátok, igéri Hitler, hogy 1950-ben itt minden másként lesz. Ezt el is hiszi neki mindenki, tekintve, hogy minden folyik és változik és soha olyan viharosan nem folytak és nem változtak a dolgok, mint éppen most. Kár volna most azon törnünk a fejünket, mi lesz 1950-ben és miért lesz akkor boldogabb Németország, vajjon azért-e, mert ha az elnéptelenedés a mai iramában megy tovább, hatnyolc millió emberszájjal kevesebb kér kenyeret és munkát a malthusisták szerint gazdaságilag rossz időkhöz törekedni kell az emberszűkítésre, mint elsőrangú cél felé, vagy azért lesz-e jobb, mert a hitlerizmus addigra végképp levetéztelt és nemesebb formák és tartalmak fogják irányítani az életet.

Egy félévvel ezelőtt még nap-nap után azaz kérkedett Göbbels ur. a főpropagandista, hogy sikerült megállítani a krízist és gátat szabni a munkanélküliségnek, sikerült leépíteni a hátmillió dologtalant ötre, négyre, három és félre. Ha a göbbelsi propagandán mulnék, már egyetlen munkanélküli se lenne többé Németországban. Berlinben az a keserű él jár szájról-szájra, hogy a statisztikai hivatal minden csütörtökön felhívja a propagandaminisztériumot s megkérdezi Göbbels urtól: hogyan parancsolja, ezen a héten hány munkanélküli legyen kevesebb? A szomoru valóság az, hogy a német nyilvántartások valóban nem tudnak többről, mint alig négyemillió segélyezett munkanélkülről, mert azokat, akik minden segélyből kiestek, a statisztika már eleve nulláknak, halottaknak minősíti. Így aztán nem lehet csodálkozni, ha a negyven-ötven ezer emigránson túl még mintegy háromszázötven ezer lélekkel leapadt a Harmadik Birodalom lakossága egyetlen év alatt — az ország, amely valaha még büszke volt az egészségügyi és népjóléti berendezéseire, az elmúlt évben több halottat eredményezett, mint új életet és ezzel a fajtisztaságra ítelt nép a nem is lassu, de gyors népesezési leromlásnak megy elébe.

De Hitler boldogságot és új nagy virágzást ígér 1950-re és ahogy ő hiszi, vagy legalábbis elhitetni szeretné, az eljövendő tizenhat évben még mindig a kampóskereszt, a rohamosztág, a propagandamaszlag és a titkos államrendőrség lesz az ur a hatvan, vagy ötvenöt millió. Hogy gondolja a nagyságot és a virágzást? Ugy, hogy még százmilliót ígér a hatvanhoz, vagy az ötvenöthöz. 1950-ig a német csizma köröskörül szétrugja és letaposza a határokat Danzig körül, Memel körül, Schleswig-Holsteinban, Hollandiában, a flamand Belgiumban, Elzászban, Svájcban, Ausztriában, szudetánémet földön, Sziléziában, Posenben és túl a poseni mezőkön is a dőlorosz éléskamrában, Ukrajnában. A német birodalom, dobogják a propagandadobok, nagyobb lesz, mint valaha. Napoleon tudta így fanatizálni éhes katonáit, a mikor már napokon s heteken keresztül éheztek, dicsőséggel és délibábokkal etette őket és „ők mentek új harcha, új győzelemre”. A német népek is a kenyér és a jog helyett, amit a szájából vesznek ki, véres jelszavakat tesznek a szájába, nesze, rágd; jövőt mutatnak neki s jaj annak, aki kételkedni mer, aki még

Fényes ünnepségek az egyesülés emlékére

Készül a kormány a községi és megyei választásokra

A módosított közigazgatási törvény alapján tartják meg a tanácsválasztásokat

Károly király rádióbeszéde az egyesülés ünnepén

Bukarest, január 26.

Az adott bel- és külpolitikai helyzet hatása alatt különleges ünnepélyességgel ülte meg szerdán az állam a román fejedelemségek egyesülésének 75-ik évfordulóját. A háromnegyed évszázad eltelte és a közelmúlt események valósággal rendkívüli jelleget adtak ennek az ünnepnek s kivételes módon domborították ki jelentőségét.

A Domnița Balasa-templomban tartott hálaadó istentiszteleten jelen volt az egész kormány és a főváros hivatalos világa. A „Te Deum” után Gorski tábornok hadsergelfelügyelő Tatarescu miniszterelnök kíséretében szemlélet tartott a felvonult díszszázad fölött. Ezután ugy délelőtt, mint délután a hazafias egyesületek nagy ünnepségeket rendeztek. A „Román Ifjúság” című egyesület díszülésén Jorga professzor volt a főszónok, délután pedig az Atheneul-ban volt nagy ünnepély, hangversennyel egybekötve.

Este az uralkodó díszlakomán fogadta a Ferdinánd-rend lovagjait. A pártvezérek közül megjelent Goga, Jorga és Lupu dr., míg Averescu és Maniu, aki egyébként csütörtökön reggel érkezett a fővárosba, kimentette magát.

Pohárköszöntőjében a király az összes politikai erők egyesítésére hívta fel a rend lovagjait, mert — mondotta — csak így biztosítható az ország jobb jövője.

A vacsora után az uralkodó hosszasan elbeszélgetett Prezan marsallal, Vajda Jorga és Angelescu dr. volt miniszterelnökökkel és Tilea volt államtitkárral. — Közben Károly király rádióbeszédet is mondott a palotából. A román egység erejét magasztalta, rámutatva ugyanakkor arra is, hogy az 1859-iki és 1918-beli egyesülés nagy műve csak a hit által jöhetett létre. Hit nélkül nem lett volna erő a nehézségek leküzdésére. A nagy célok elérésének egyik legfontosabb előfeltétele emel-

lett a türelem is. Ezekkel az eredményekkel kell előkészíteni a tegnap egyesült Románia holnapját. Mindenkinek össze kell fognia egy boldog Románia megteremtésére. Megemlékezett végül a király azokról az áldozatokról, amelyeket a fejedelemségek egyesülése és Nagyrománia megteremtése követelt, majd biztosította az országot arról, hogy teljes kötelelenség-érzettel folytatja a dicső múlt alapján a jövő kiépítését.

Csökkentik a községi és megyei tanácsok tagjainak a számát

Már csak egy hét van hátra az új parlament megnyitásáig s ezért azok a miniszteri bizottságok, amelyeket a kormány a fontosabb törvényjavaslatok kidolgozására kiküldött, meggyorsítják munkájukat.

Az államvédelmi törvény után másodikkal a közigazgatási törvény módosításáról szóló javaslatot akarja megszavaztatni a kormány, hogy márciusban újradolgozassa a községi és megyei tanácsokat. Tekintettel erre, a miniszteri bizottság máris leszögezte a módosítások alapelveit.

A módosításokkal a kormány a közigazgatás egyszerűsítését, a költségek csökkentését és az államtekintély emelését célozza. Evégből jelentékeny mértékben leszűkítják a falusi, városi és megyei tanácsok tagjainak a számát. A falvakon visszatérnek a régi rendszerhez, azaz a bírót nem fogják ezután külön megválasztani, hanem a tanács választja meg a maga kebeléből. A városokban és törvényhatóságokban a polgármesternek egy vagy két kisegítője lesz. Az állandóválasztmány intézményét megszüntetik.

A nagyjában kész törvénytervezet meg-

Az egyesülés ünnepét különben az ország minden nagyobb helységében díszfelvonulással és ünnepségekkel ülték meg.

A bukaresti rádió által rendezett „Egyesülés hete” keretében egyébként ugyancsak szerdán előadást tartott Averescu és Prezan marsall csütörtökön este Maniu és Xeniu, az egyik ipar- és kereskedelemügyi miniszterjelölt beszél, pénteken pedig Inculetz belügyminiszter és Nistor bukovinai miniszter tart előadást.

vonja a helyi és központi revíziós bizottságtól a községi és megyei tanácsok felosztási jogát. A jövőben a törvényhatósági városok és a megyei tanácsainak felosztását a belügyminisztérium, az egyszerű városi és községi tanácsok felosztását pedig a prefektus mondja ki. Lényeges módosítás ezenkívül még, hogy a községi és megyei tanácsok ezután tekintet nélkül minden felebbezésre rögtön hivatalba lépnek.

A jelenlegi tanácsok felosztását a módosító törvény alapján már a belügyminisztérium, illetőleg az illetékes prefektus rendeli el, hivatkozva a tanácstagok számának a csökkentésére.

A főváros közigazgatási szervezetét az új javaslat úgy módosítja, hogy a kerületek és külterkek önkormányzata megszűnik s a jövőben nem lesz rendelkezési, hanem csak végrehajtó hatáskörük. Egyeséges fővárosi tanácsot választanak, amely saját kebeléből választja meg a főpolgármestert és alpolgármestereket. A fővárosi nagytanácsnak az eddigi 80 helyett csak 60 tagja lesz, köztük jogszertinti tanács-tag minden számottevőbb testület, mint a mérnök-, építész-, orvos-, lelkész-, tanító- és újságíróegyesület részéről határozati joggal.

A VÁROSOKBÓL CSAK AZ INGATLANADÓSSÁGOKAT ÖLELI FEL A KONVERZIÓS TÖRVÉNY

Ülést tartott kedden és szerdán este Bratianu Dinu elnökletével az új konverziós törvényt előkészítő bizottság is, ennek határozatairól egyelőre csak bizonytalan tájékoztatások szivárogtak ki. Az Adeverul és Dimineata értesülései szerint az már elhatározott dolog, hogy csak

Tessék kívágni és eltenni!

13. sz. SZELVÉNY a B. L. januári regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 darab januári szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregényárának 1934. január havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszállíthatók **Bukarestben**: a B. L. kiadóhivatalába (Str. Sf. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10); **Brassóban**: a B. L. kiadóhivatalában; **mindenütt máshol**: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

az 1931. december 15-ike előtről származó mezőgazdasági és városi ingatlantartozásokat vonják a konverzió alá.

A jogszabályi adósságrendezésben a 10 hektáryi birtokkal rendelkező mezőgazdák tartozásai részesülnek úgy, hogy a tőke és kamat összegének csak a felét kell fizetniük 10 év leforgása alatt. A kamat magasságát még nem állapították meg. A 10 hektáron felüli földbirtokosok adósságrendezését a megyei döntőbírók fogják intézni az adósok fizetőképességének és a kölcsön felhasználásának a figyelembevételével.

A városi adósságok közül a törvény minden valószínűség szerint csak az ingatlanokat terhelő adósságokra fog kiterjedni, ezeket azonban nem 50, hanem alacsonyabb százalékkal csökkentik majd.

Az új törvény rendelkezései kötelező jellegűek lesznek s azok az adósok, akik nem alkalmazkodnak ezekhez, elvesztik minden jogukat a konverzióra.

Mindenestre fel kell hívunk a figyelmet arra, hogy a törvényelőkészítő bizottság most már a legnagyobb titoktartás mellett folytatja munkáját s így pontosan csak akkor ismerhetjük meg a javaslatot, ha az a parlament elé kerül. Addig maga a bizottság is folyton módosít éppen a jelen esetben legnagyobb fontossággal bíró részletintézkedéseken.

A tiltott pálinkafőzés ujabb áldozatai

Csikszereda, január 26.

Minden jel arra vall, hogy az esztelen és teljesen szűkségtelen, sőt romboló tiltott pálinkafőzés előbb-utóbb borzalmas anyagi és erkölcsi romlásba kergeti Felcsik egyes falvainak lakóit.

A csikszeredai törvényszék munkájának nagy részét ezek a perek adják, legutóbb is több mint 10 felcsiki férfi és asszony állott tiltott pálinkafőzésért a törvényszék előtt. Mindannyian azzal védekeztek, hogy nem főztek pálinkát, csupán az ahhoz szükséges anyagot készítették elő. Ezzel szemben a felvett hivatalos jegyzőkönyvek tettenérséről beszéltek. Az ügyész indítványára a törvényszék a szesztilvány idevonatkozó szakasza értelmében a felvett jegyzőkönyvek révén bizonyítottan minősítette a bűncselekményeket s az összes vádlottakat elítélte.

Igy Solyom Antal, Albu Benedek gazdákat, András Imréné, Sücs Istvánné, Buzás Anna, Simon Andrásné, Kedves Józsefné és Lázár Veronika asszonyokat az enyhítő szakaszok alkalmazásával 1-1 havi fogházra és a felmerült perköltségek megtérítésére ítélte. Az ítéletben mindannyian belenyugodtak s így azok jogerőre emelkedtek.

„KÖKERESZT”

Finta Zoltán és
Huszár Emil regénye,
a B. L. legközelebbi ajándék-
könyve.

Minden olvasónk és előfizetők várja ezt a pompás könyvet, amely ajándékregényünk gyöngyszeme lesz.

Barádlai László riportja:

Névtelen Juon huszonnégyéves korában „megszületett”

Egyszerű, de bonyodalmas sorsa egy embernek, aki eddig nem tartozott sehova

Szatmár, január 26.

Megpróbálom leírni Névtelen János egyszerű történetét. Nem veszek el belőle és nem teszek hozzá. Gyenge vagyok ahhoz, hogy szépitsek az életen, vagy kijavítsam a sorsot. Nem is hivatásom. Csak krónikása szeretnék lenni egy történetnek, amely az avasi vadvár-szagu hegyek között kezdődött, a szatmári hivatalokban folytatódott és a véletlen tudja, hogy miképpen fog befejeződni.

Husz esztendővel ezelőtt, a háború kitörése után néhány héttel az Ávasban élt Juon, a pásztor. A másik nevét senki sem tudta. Fogatlan és öreg volt már Juon. Öreg és bölcs volt. A világ hiúságai nem bántották. Csak őrizte az avasi bükkösben Ávasfelsőfalu birkanyáját, bámulta a napot, a fű növést, számoltartotta a birkákat, este elnézte a csillagokat és gondolkodott. Néha, ha nagyon jó kedve volt, a furulyáján bus román doinák, havasi pásztornóták csendültek fel.

Havonta egyszer lejárt a faluba. Beszámolt a nyájáról. Híven tájékoztatta a községet a szaporodásról és ha mételey pusztított a birkák között, úgy megírta valamennyit, mintha a gyermekei pusztultak volna el.

Egy kora őszi napon — mint a novellákban irni szokás — az öreg Juon kora reggel leballagott a faluba. A nyáját a terelő-pulira bízta. A faluban kikapta az egy hónapra való turót, szalonnát és kenyeret, meg a dohányt és azzal szép, öreges tempóban visszaballagott a hegyekre, amelyek ősz táján a ködben úgy piálnak, mintha valamennyi a Vezuvot akarná utánmozni.

A kunyhóban szokatlan zaj ütötte meg az öreg Juon fülét.

Gyermeksisrás.
Nyugtalanul lépett be az öreg Juon a kunyhóba. A szalmán egy kis csomag feküdt. A csomag sivitott, vörös volt és mozgott.

— Tán a dráku hozta ezt ide, — csodálkozott az öreg Juon és keresztet vetett, mivel hogy a szomszédos faluból éppen felhallatszott a hegyre a templom déli harangszava.

A puli is csodálkozott, az öreg is. A gyerek azonban visított. Mintegy kilenc hónapos lehetett és fiú volt.

Az öreg eleinte arra gondolt, hogy visszafordul és leviszi a községhezára a különös ajándékot. Törje a fejét rajta a jegyző, meg a bíró.

Azok tanult emberek, az írást is ismerik és tudják, hogy ilyenkor mit kell csinálni.

Azonban gyenge már a hegyipásztor lába. És hosszú az út a hegyről a faluba.

Nem ment le az öreg Juon és nem is vitte le a gyereket. Ott maradt ő a csöszkunyhóban az avasi hegyen. Kezketéjjel táplálta az öreg és elhullt bárány bőréből készített néki apró ködmönkét.

Most ugorjunk át néhány esztendőre.

Elmúlt a háború és megváltoztak a határok.

Fel a hegyre nem nagyon ér el a mesterséges vihar, amelyet az emberek idelelnak a völgyben csinálnak. A hegyen nem ismerik a pénz, a hegyen nem változnak a szokások és az életformák.

A faluban tudomásul vették, hogy az öreg Juonnak fia van. A kis Juon már egyedül is tud vigyázni a nyájra, tudja, hogy meddig szabad hajtani a birkákat, tudja, hogy vigyázni kell a község jószágára. Nedves sás közé nem szabad őket beengedni, mert valamennyien elpusztulnak mételeyben és akkor baja lesz a pásztornak.

Az öreg Juon egy napon csendesen befejezte az életét.

Örökség is maradt utána: egy furulya, egy pásztorturó, egy tarisznya és egy biztos állás.

Mert a községbeliek nem sokat törtek a fejüket, hogy kivel töltsék be a pásztorturót „mél-tóságot.” Természetesen vették őt, hogy a kis Juon vigyáz ezentúl a birkákra, hiszen majd mindegyiket névszerint ismeri. A hegyen meg úgy eligazodik, mint a saját tenyerén.

Juon tehát ott maradt a hegyen. Furulyázott. Ugyanazok a doinák, amelyeket az öreg pásztorturó tanult. Havonta egyszer leballagott a faluba. Ugyanúgy, mint az öreg pásztor. Felhozta a turót, a szalonnát, az ennivalót.

Ősi szokások, pásztorszokások tovább folytatja volt Juon, akinek mindene meg volt. Volt levegője, vize, szabadsága, pásztrángja és rákja a pataokban, jó szeme és elpusztíthatatlan egészsége.

Minden volt Juonnak.

Csak neve nem volt.

Gyenge volt a lába az öreg pásztor, nem járt paphoz és elfelejtette megkereszteltetni és anyakönyveztetni a kis Juont.

Neve nem volt a pásztor, és társadalmi helyzete nem volt sehova beiktatva.

Választási igazolványa sem volt, adókönyve és személyazonosságja sem.

Birkái, kutyája ismerték őt. A csillagok is ismerték. A fűek is és a csöszkunyhó is.

Azt hitte szegény, hogy ez elég. Azt hitte mindaddig, míg a község ki nem tette az állásából. Új pásztor, kellett kenyeret adni. Sovány kenyeret, nehéz kenyeret, de kenyeret, mert a választásnál a faluban korteskedett és plakátokat szórt szét a kormányra jutott politikai párt érdekében. Irni-olvasni nem tudott az új pásztor. Ezért nem csinálhattak belőle szolgabíró, vagy képviselőt, de még interimár tagot sem. Betömték hát a száját a pásztorbottal, az ötszáz birkával, a sovány kis komenciával, a szerény pásztorturó életlehetőséggel.

Névtelen Juon — egyelőre így kell neveznünk — lekerült a hegyről.

Lekerült a faluba és a faluból a városba.

Szembekerült a társadalommal, a renddel, a megszervezett élettel, amelyet nem ismert.

Kiderült, hogy nem volt katona. Sehol sem volt beírva az állítási lajstromba. Bevitték a börtönbe, innen a hadkiegészítőhöz küldték. Katona csak az lehet, akinek neve van és állampolgári jogai vannak. Névtelen Juonnak sem neve nem volt, sem állampolgári jogai nincsenek.

Határozottan gyanus volt ez a fölösleges ember.

Senki sem tudta, hogy honnan jött? Nem volt nyilvántartva, hogy miképpen került a csöszkunyhóba.

Baj. Nagy baj.

Olyan nagy baj, hogy még a börtönnel is megismerkedett névtelen Juon.

Törvénytudó urak törtek a fejüket, hogy mit csináljanak az emberrel, akinek nincs ne-

ve? Akit nem lehet beskatulyázni sehova sem, mert nem ismerik a szüleit, nincs vallása, hiszen a hegyen nem volt templom, az istennel ő naponta találkozott a levegőben, a patakok partján, a virágban, a fűben.

Először a legkényelmesebb megoldást akarták választani.

At a határon!

Alkalmatlan idegen!

De hogy tegyenek át a határon egy embert, akinek nincs neve? Aki nem tanult meg az öreg pásztortól másképpen, csak románul?

Áttették tehát a törvényszékhez Névtelen Juont, hogy a nagytudású bírák állapítsák meg, kicsoda ő és hová tartozik?

Van-e joga itt élni név nélkül, szám nélkül elskatulyázatlanul csak azon a jogon, hogy egyszer két ismeretlen ember megcsókolt egymást és ebből a csókból valahogyan és valahol ő is megszületett.

Szabályos törvényszéki eljárás volt. Ítéleti leg döntötték el, hogy névtelen Juonnak joga van az élethez.

Nevet is adtak neki.

Dr. Hanza Jenő törvényszéki bíró volt a keresztapja. Törvényes ítéletben nevezte el Ardelean Juonnak, mivel hogy itt Erdélyben találtak. Vallást is kapott. Huszonnégy esztendőse korában ruházták fel mindazzal, amit más szerencsésebb halandó rögtön születése után kap.

Most elviszik katonának. Állampolgár máis, teljesíteni kell a kötelezettségeket.

És ezzel Ardelean Juon, mint újszülött, belépett a polgári életbe.

Neve van, aktái vannak, jogai és kötelezettségei, egy szám az embererdőben. Gondjai lesznek és keservei. Panaszai és kívánságai. Sorsa lesz és rendőrség, csendőrség, katonaság vigyázni fog rá.

Csak éppen kenyeret nem fog kapni!

Nem elég, hogy nevet kapott?

Megbukott a jugoszláv kormány

Sándor király nem akar új választást és nincsen már szó a horvátok kibékítéséről sem

Belgrád, január 26

Szerdán délután váratlanul megbukott a jugoszláv kormány. A bukás okáról különféle hírek keringenek. Egyik hírforrás szerint a pénzügyminiszter újabb törvényjavaslatlall emelni akarta az adókat, ami ellen a kormány többi tagjai, nyilván a közvélemény felzúdulásától tartva, tiltakoztak. De ellenezte az adópréssé újabb megcsavarását a szakszövetség is. Más hírforrás szerint a horvátországi Krsko-Berence állomáson történt vasúti merénylet ingatta meg a kormány helyzetét.

Miután Skrsics miniszterelnök benyújtotta lemondását, az uralkodó megkezdte a szokásos kihallgatásokat. A kormányválság megoldása nem látszik könnyűnek. Uzunovics volt miniszterelnök, a kormánypárt elnöke, elhárította magát a megbízást, Marinkovics volt miniszter pedig azt a feltételt kötötte ki, hogy felhatalmazást kapjon a képviselőház feloszlására és új választások kiírására.

Megkezdődnek az egyezkedési tárgyalások a Schiel gyár és sztrájkoló munkásai között

Brassó, január 26

A Schiel-gépgyár öntőmunkásainak sztrájkja tovább folyik.

Az öntőmunkások sztrájkbalépése után — amint jelentettük — az esztergályos munkások is megjelentek a munkügyi vezérinspektornál és különböző követeléseket támasztottak munkaadójukkal szemben. Popea dr. vezérfelügyelő ki is tüzte a békéltető tárgyalásokat. Az első békéltető tárgyalás csütörtök délelőtti volt kitzize. Csütörtökön reggel azonban az esztergályosok megbízottai és a munkaadó megjelentek a vezérfelügyelőnél és a tárgyalások bizonytalan időre való elnapolását kérték. A vezérfelügyelő eleget is tett a kérésnek.

A tárgyalások elnapolása azért vált szükségessé, mert a munkaadó a sztrájkoló öntőmunkások elszántságát és az esztergályosok mozgalmát látva, meggondolkodott és hajlandóan mutatkozott arra,

hogy mindakét csoporttal tárgyalni kezdjen.

A munkaadó és a munkások között a tárgyalások egyelőre még csak kezdő állapotban vannak. Remélni lehet azonban, hogy a Schiel-gyár munkásainak jogos és törvényes mozgalmi sikeres lesz.

Kommunista szervezetet leplezték le Turnu-Severinben

Turnu-Severin, január 26.

A turnu-severini rendőrség a napokban nagyobb arányú kommunista szervezkedést leplezett le.

A szervezet irányítója egy Boroh Bruchmann nevű egyetemi hallgató, aki a jelek szerint futárszolgálatot is teljesített Soroca és Turnu-Severin között. A letartóztatott egyetemi hallgató tiz társával együtt állhatatosan tagad. A kommunista-gyanus ifjakat Bukarestbe szállították, ahol, az ostromállapotra való tekintettel, valószínűleg a hadbírósal elé kerülnek.

A tavasszal esedékes orosz-japán háború...

Évek óta keringenek a hírek a „japán-prosz feszültségről”, a Távolkeleten kibőbbségi készülődéséről, amely annyiban érdekli Európát és az egész világot, hogy a Távolkeleten kigyuló harci fáklia esetleg, sőt valószínűleg lángba borítja az egész világot. A hírek azonban sokszoros ismétlődésükkel már szinte megszokottá váltak s már azt az érzést keltették fel az olvasóban, hogy ez a megszkott, jó öreg „feszültség” beláthatatlan időnkig csak feszültség marad.

Közeiben azonban a háború megindításához szükséges előfeltételek ilyesíten megszorodtak. A japán csapatok befészkeltek magukat Mandzsuriába és megteremtették a szükséges hadászati alapot a Szibéria elleni támadásra. A kölcsönös japán-mandzsú és orosz készülődések pedig a határok mentén lázas tempóban, teljes nyíltsággal folynak.

A tegnapi napon pedig — mintha összebe-eztek volna a japán, orosz és kínai diplomata-ák — egyszerre négy nyilatkozat hangzott el magasrangú politikai személyiségek szájából. Ezek a nyilatkozatok a legkevésbé sem megnyugtatók.

A tokiói képviselőházban Hirota japán külügyminiszter szólalt fel és azt a merész állítást kockáztatta meg, hogy a Távolkelet békéjének Japán az alapköve, aki — a Népszövetségből való kilépése ellenére — most sem akarja függetleníteni magát a népek közösségtől. Ami pedig a távolkeleti helyzetet illeti, Japán örömmel üdvözlí a mandzsú-császárság megalakulását, szívesen segít Kínán is, de rendkívüli aggodalommal szemléli a kommunista propagandát Északkeletben. Angliával jóbarátságban él Japán, hiszen az angol-japán jóviszony hagyományos, még Amerikával sincsenek leküzdhetetlen nehézségei és nézeteltérései, de meg kell állapítani, hogy a Szovjet magatartása az utóbbi időben sajnálatosan megváltozott Japánnal szemben.

Pekingben Japán ottani katonai attaséja, Takasasagi őrnagy jelentette ki az újságíróknak, hogy Japánnak ugyan nincs háborús szándéka, de azért mindig készen áll a háborúra. Japán nem tűrheti — szögezte le az őrnagy — hogy a Szovjet vörössé tegye az egész Keletet.

Moszkvában Stalin helyettese, Stanedici tartott feltűnést keltő szónoklatot. Megállapította, hogy a Szovjet, minden pillanatban el lehet készülvé arra, hogy Japán továbbra is terjeszkedni akar és megindítja a háborút. A Szovjet nem bízhatik másban, mint a kitűnően felszerelt vörös hadseregben.

Végül Amszterdamból jelentik, hogy a Telegraaf holland lap párisi levelezője szenzációs nyilatkozatot kapott Wellington-Koo párisi kínai nagykövettől, aki régebben pénzügyminisztere, majd külügyminisztere volt a kínai kormánynak. A kínai diplomata a következőket állapította meg:

— Ugy Japán, mint Oroszország lázas sietéssel készülnek a háborúra. Az orosz-mandzsú határ mindkét oldalán tömve van csapatokkal és megszállhatatlan mennyiségű hadianyaggal. E percben csend van, de ez csak a vihar előtti csend. A helyzet rendkívül aggasztó.

Végül kijelentette Wellington-Koo, hogy Kína háború esetén semleges marad.

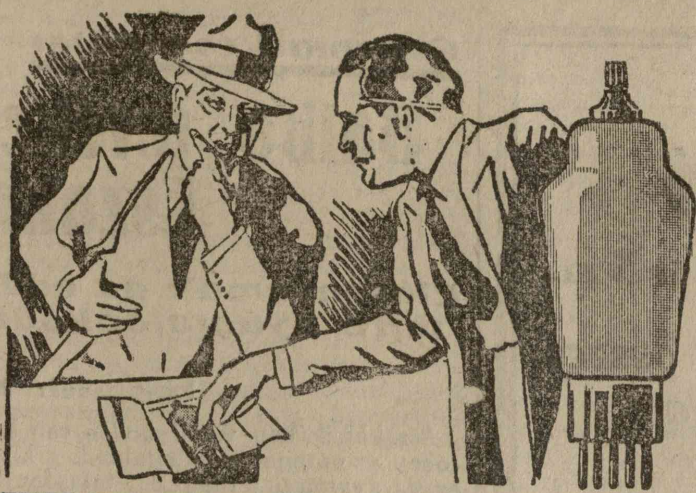
Ez a csodálatos módon egyszerre elhangzott négy nyilatkozat valószínűvé teszi, hogy a túlfeszített hur egyszer mégis csak elpattan és a világ számíthat rá, hogy már most tavasszal kezdetét veheti a beláthatatlan következményekkel járó, borzalmas új világémszárlás.

Letartóztattak Marosvásárhelyen egy szászrégeni ügyvédet

Marosvásárhely, január 26. Szenzációs letartóztatás és annak körülményei szivárogtak ma ki a nyilvánosságra Marosvásárhelyen.

Driscu marosvásárhelyi vizsgálóbíró idéztet kiúldott ki dr. Moldovan Péter szászrégeni fiatal ügyvédnek, aki Marosvásárhelyen is működött. A fiatal ügyvéd meg is jelent k.hallgatáson a vizsgálóbíró előtt és a vizsgálóbíró a kihallgatás végén letartóztatta a fiatal ügyvédet, a kit át is kísértetett az ügyészségi fogházba. Hir szerint súlyos vádaknak emelnek a fiatal ügyvéd ellen, de hivatalos tájékoztatást még nem adtak ki az ügyről. A letartóztatás híre óriási feltűnést keltett Marosvásárhelyen, ahol a fiatal ügyvédet széles körben ismerték.

— **Emésztési nehézségek**, gyomorfájás, gyomorfájás, rosszullet, fejfájás, idegizgatmak álmatlanság, gyengeség, álmok, munkaképzetlenség esetén a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz megszűnteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes útra tereli, telitírtti a szívet és egésztestet álmot hoz. Az egyetemi kintakón végzett kísérletek bizonyítják, hogy alko-holisták a **Ferenc József** víz használata folytán énségérzetüket majdnem teljesen visszacserezték.

TUNGSRAM

vegye.

csövet

Harc a tőke ellen — a tőke érdekében

Ujra az adósságrendezés nagy kérdésének viharában

Mit követel az adósok bukaresti kongresszusa?

Nyilatkozik Antonescu professzor, a konverzió „nagyapja”

Bukarest, január 26

Konverzió.

Három év óta gazdasági káoszunknak ez a fel-felcsillanó lidércfénye.

Minden kormányváltás után, minden új parlamenti ülésnek megnyitására új színben csábit. Kisérteties megjelenésekor a Messiásra várók reszketnek az izgalmától, aggodalomtól, örömtől vagy félelemtől, de mindenesetre valami rend-

ANTONESCU

kívüli várnak, ami helyre zökkenti a medréből kicsapott gazdasági élet folyását. Közben a fény eltűnik és utána minden a régi sötéttségben maral. Legfennebb a zürzavar növekszik.

Most a negyedik konverziós törvényt szerkesztik.

A kormány bejelentette, hogy törvényhozási programjának első pontja a konverzió alapos megváltoztatása. A kormány gazdasági tanácsa már meg is kezdte a munkálatokat. Naponta ülésnek Slavescu pénzügyminiszter elnöksége alatt. Eddig azonban semmi sem szivárgott ki az új konverziós törvény formájáról.

A különböző adósszervezetek egyremásra gyűléseznek és amennyire az ostromállapot engedi, meghúzzák a vészharangot. Azzal vádolják a kormányt, hogy az új konverziós törvényt a liberális párt nagyokéival csináltatja, persze azok érdeke nek megfelelően.

A Tulajdont Védő Liga

Az adósok csoport-tömörülései közül talán a leghatalmasabb és legfontosabb a „Tulajdont Védő Liga”. Elnöke, Antonescu E. bukaresti egyetemi tanár pedig a legilletékesebb konverziós kérdésekben. Ha Argeto anu, volt pénzügyminiszter a konverzió apja, akkor Antonescut jogosan a nagyapjának nevezhetjük. Az ő fejében született meg először a konverzió gondolata, mikor még a liberális pártnak tagja volt. Azért került össze-

itközésbe a pártjával, mert az eladósodott kispolgárság nevében sikra szállt a finánciókés liberális pártvezetőséggel szemben. Nemsokára megalakította a „Kamatellenes Ligát” és azóta szakadatlanul a konverzió minél szélesebb kiterjesztéséért tevékenykedik.

Lássuk tehát a konverziót első sugalmazójának megvilágításában.

— Szerencsés időpontban jön. Pont most szerkeszttem azt a manifestumot, a mit a napokban intéztek az ország összes adósaihoz nemzeti vallási és foglalkozási különbség nélkül. Február 25 és 26-án rendezük Bukarestben az országos adósságszűrészt. Tehát a parlamenti mandátumok validálása után közvetlenül a konverzió tárgyalása előtt, hogy nyomást gyakorolhassunk úgy a parlamentre, mint a kormánynak. Körülbelül ugyanazokat írom majd a felhívásban, amiket most a B. L.-nak kijelentek.

Ne csak a kamtokat...

— Hogyan képzei a lényeges módosításokat?

— Mindenekelőtt 75 százalékkal le kell szállítani az összes adósságokat. Ha csak 50 százalékkal szállítják le, ahogy a kormány áll tőlag tervezi, akkor egyáltalán nem is érintik az adósságok tőkét, mert minden adósság kétharmada ma

nem egyéb, mint felgyülemlett kamat. — Minden vagyonunk értéke rohamosan esett az inflációról a mai deflációra való áttérés alatt. A föld értéke tízszeresével esett. A petroleum hasonlóképpen. A részvények értéke tíz-tizenháromszorosával estek értékükben. Nem lehet, hogy ezzel szemben a finánciók érintetlenül maradjon.

— És a kamatok?

— A leszállított követelmények számára a legalacsonyabb kamatlábat kell megállapítani, hogy a termelők felleleg-hessenek. Mikor a termelő alig keresi meg munkájával befektetéseknek egyszázalékát, nem adhat többet a tőkésnek, a ki nem dolgozik.

— Megengedhető, hogy a törvény különbségeket tegyen adós és adós között?

— Égbekiáltó igazságtalanság és közgazdasági következetlenség. Nem lehet több csoportba osztani a földműveseket, mikor a mai siralmas helyzet azonos mindegyiknél.

— És a városi adósságok?

— Ezt a különbséget is el kell törölni. Nem engedhető meg, hogy a városi adós tönkretegyék hitelezőit, mikor ő nem tud kifizetni kisebb összegeket, mert sokkalta nagyobb tételeket nem hajthat be falusi adósaitól a mezőgazdasági konverzió alapján.

A külföldi adósságok ügye

— És a külföldi adósságok?

— A külföldi hitelezők semmiesetre sem részesülhetnek kivételes bánásmódban. Honnan fizessen a román alattvaló az idegen állampolgárnak, mikor ő a konverzió miatt nem hajthatja fel belföldi követeléseit. De különben is, itt mindig visszaélések történnek. A nagytőke tet-szes szerint külföldi vagy belföldinek tűn-teti fel magát. Egyszerűen úgy, hogy va-lamelyik vezérigazgató idegen utlevelet vált. Röviden: a konverziót minden adós-ra ki kell terjeszteni. Földmivesre, ke-reskedőre, iparosra és háztulajdonosra egyaránt.

— A kisiparosok és nagyiparosok kö-zött sem tesz különbséget?

— A nagyiparosok közül csak a „para-ziták” gazdagok. A gyárosok legnagyobb része csak tengődik.

M a véleménye az állammal szem-beni adósságok konvertálásáról?

— Az állam adóhátralék követelmé-veit ugyanolyan mértékben kell leszá-llítani, mint a magánadósságokat. Ezek a hátralékok még az infláció idejéből származnak és lehetetlen a defláció alatti érntetlenül hagyni megnagyobbodott ér-téküket. Aztán okvetlenül revízió alá kell venni a stabilizáció után eszközölt vásárlásokból származó adósságokat is. És rendezni kellene már a hadikárosultak követelményeit. Az államnak, amely jó-vátételeket kasszált, kötelessége bonokat kibocsátani, melyekkel ezek a károsultak fizethetik konvertált adósságaikat. To-vábbi követelésünk az új konverziós tör-

vénnyel szemben még az, hogy ne léte-sítsenek új amortizációs pénztárt, hanem a Falusi és Városi Hitelintézet közveti-tésével eszközöljék a hátralékok kifizeté-sét. És végül az adósságleszállítás a pe-rek kizárásával történjék.

Ezek az eladósodott kisiparosok, keres-kedők, földbirtokosok, gyárosok és egyéb mozgathatatlan tőkével termelők követel-ése a finánciókkel szemben. Harc a tő-ke ellen — a tőke érdekében.

Huszár Emil

Magyarországi kocsik sem mehetnek át a jugoszláv határon

Belgrád, január 26.

A Krsko-berencei vasuti állomáson el-követett bombamerénnyel kapcsolatban jelentettük már, hogy a jugoszláv kor-mány megtorló intézkedésül megtiltotta, hogy osztrák kocsik egyelőre átfussanak a jugoszláv-osztrák határon. Ennek követ-keztében az osztrák-jugoszláv határál-lomásokon az utasok csak átszállással folytathatják útjukat.

A jugoszláv kormány azonban ennél a rendszabálynál nem állott meg és ugyan-ilyen megtorló intézkedést léptetett élel-be a Magyarország felől érkező vasuti ko-csikra is. A rendelet értelmében a magyar-jugoszláv határállomásokon a forgalmat átszállással bonyolítják le a további in-tézkedésig.

GALLIA BRASSÓ

Piața Libertății - Szabadságtér 3 sz.

Minden nap megkapja az összes párisi divatlapokat. Ezek a

DIVATLAPOK

mindenkor rendelkezésére állanak mélyen tisztelt vevőinknek minden vásárlási kötelezettség nélkül.

Ausztria a Népszövetséghez fordul Németország elleni panaszaival

Németország erélyes válasza készül
Innsbruck főpolgármestere is összejátszott a nációkkal

Berlin, január 26.

A német birodalom fővárosának sajtójában feltűnést keltő felhivatalos közlemény jelent meg, azzal a régebbi keringő hírrel kapcsolatban, hogy Ausztria rövidesen a Népszövetséghez fordul és védelmet kér a Németországból irányított nemzetiszocialista propaganda kielégései ellen.

Ezek a hírek egy idő óta állandóan keringenek a világsajtóban és a német felhivatalos közlemény most ezeknek az élet és súlyát akarja tompítani.

A felhivatalos közlemény mindenekelőtt azt állapítja meg, hogy Ausztria genfi megbízottja maga is kijelentette, hogy amikor Avenol népszövetségi főtitkárral a napokban megbeszélést folytatott, csak az osztrák politikai élet belső kérdéseiről tárgyalt és nem hozta szóba a nemzetiszocialista problémát. Tény az, hogy a berlini osztrák követ látogatást tett a német birodalmi külügyminisztériumban és a panaszoknak egész seregét terjesztette elő a nációk tulkapásai miatt, amelyek azért fajultak el, az osztrák kormány beállítása szerint, mert a mozgalmat a birodalomból irányítják. Berlinben most vizsgálják meg ezeket a panaszokat, de addig is, amíg a hivatalos vizsgálat véget ér, a német birodalmi kormány előre jelzi, hogy az osztrák kormánynak adandó válasz a panaszokat lényegesen érdemükre szállítja le.

INNSBRUCK FŐPOLGÁRMESTERE IS PAKTALT A NÁCIKKAL

Az elmúlt héten Ausztriában több feltűnést keltő letartóztatás történt amiatt, hogy a Heimwehr parancsnokok közeledést kerestek a nációkkal s többek között a stájerországi Heimwehr-parancsnokot azért szállították be a wölferdorfi gyűjtőtáborba, mert nyílt árulással akarta átvenni embereit a horogkeresztos táborba.

Most újra szenzációs letartóztatás történt. Ezúttal Sembauert, Innsbruck főpolgármesterét vették őrizetbe. Ennek is az volt a bűne, hogy nyíltan barátkozott a nemzetiszocialistákkal.

Letartóztatásának híre óriási feltűnést keltett, azonban a szenzáció nem tartott sokáig, mert az esti órákban Sembauert ismét szabadlábra helyezték.

Bregenzben Matt őrnagyot, a voralbergi Heimwehr-csapatok parancsnokát vették őrizetbe a nemzetiszocialistákkal való nyílt barátkozás miatt. Ugyancsak őrizetbe vették s már szabadságvesztésre is ítélték a bregenzi kórház vezetőjét is. Bregenzben ezeken kívül még több olyan embert letartóztattak, akik nyíltan nyilatkoztak a nemzetiszocialisták táborával kezdtek barátkozni.

RENDKIVÜLI ÜLÉSRE HIVJAK ÖSSZE A NÉPSZÖVETSEGET

A Népszövetség körében az a hír terjedt el, hogy az osztrák megbízott kérésére a népszövetségi tanácsot rendkívüli ülésre hívják össze a német-osztrák konfliktus elintézésére. Az angol, olasz, francia és lengyel küldöttsé-

gek már meg is ígérték, hogy Ausztria ügyét ezen a rendkívüli tanácsülésen melegen pártfogásukba veszik.

A rendkívüli tanácsulást azonban csak akkor hívják össze, ha a német birodalmi kormány a legújabb osztrák panaszokra vonatkozólag hivatalosan is választ adott.

A német-osztrák konfliktus kérdésével az angol minisztertanács is foglalkozott szerdán tartott ülésén. Sir Simon külügyminiszter közölte, hogy az osztrák követ Londonban, Párisban és Rómában egyidejűleg tett jelentést

A szatmári kisiparosok keserű feliaidulása

Nem vállalhatják a betegsegélyzői díjak fizetését, mert nincs miből

Szatmár, január 26.

Tegnap este gyűlésre jöttek össze a szatmári kisiparosok. Szakmára való tekintet nélkül összejöttek az asztalosok, a cipészek, a tímárok, a lakatosok, a kovácsok, a szabók, hogy bejelentse: *nem bírják tovább*. Nem bírják a meglévő terhek mellett azokat az új terheket, amelyeket a betegsegélyző pénztárakról szóló rendelet ró a kisiparosokra azáltal, hogy minden önálló iparost bevontak a betegsegélyzőbe és ezzel újabb terhek fizetésére kötelezték őket.

Szenvedélyes kifakadások hangzottak el ezen a gyűlésen. Egyes szónokok utaltak a máramaroszigeti példára, ahol az iparosok

egyenesen megtagadták a betegsegélyző díjainak fizetését és bejelentették a vármegyei prefektusnak, hogy kényszer esetén nem vállalnak felelősséget a végrehajtott személyi biztonságáért.

A szatmáriak is a szigeti példát akarták alkalmazni, de hosszas és szenvedélyes vita után a józanabb többség álláspontja győzött, akik azt hirdették, hogy egy törvényes rendelkezéssel szemben nem ellentételni, hanem nyomatékosan tiltakozni kell.

Holnap délelőtti küldöttséget menesztettek tehát a vármegye prefektusához és tiltakoznak a törvény végrehajtása ellen. Bemutatják a prefektusnak a műhely eddigi terheit. Elmondják, hogy újabb megterhelést már nem bírnak tovább.

Inkább becsuknak valamennyien, de

Gyarmati csendelei

Balbo tevékenykedni kezdett Északafrikában

Előrenyomul az eddig független területeken, mire nyugtalankodni kezdetek az angolok

Páris, január 26

Északafrikában viszálykodás van kitörően az európai nagyhatalmak között egyes gyarmati területek tulajdonjoga miatt.

Balbo tábornok, volt légügyi miniszter, jelenleg gyarmati kormányzó, ugyanis csapatainak egy részével előrenyomult Tibesti város irányában. Hír szerint megszállotta Kifra városát és most tovább halad előre Anidana felé.

Ezek az északafrikai vidékek eddig ugyan független területek voltak, tehát az olasz hadsereg nem foglalt el semmit idegen nagyhatalmak földjéből. A szó-

banforgó helyek megszállása azonban kereskedelmi és hadászati sulyos fenyegetés a francia gyarmatok ellen, amelyek Közép- és Északafrikában fekszenek, valamint az angol fenhatóság alatt álló Szudán ellen. Az angolok már meg is mozdultak, s járőröket küldtek ki a kérdéses területre. Az olasz és angol járőrök e percben 5 kilométernyire állnak szembe egymással, lövészárkokba beásva.

Az északafrikai viszálykodás erősen emlékeztet a fashodai összeütközésre, ahol tudvalevőleg Anglia és Franciaország kaptak hajba a gyarmatok felosztása felől s csak az utolsó percben sikerült elhárítani a háborús veszélyt.

nem tudnak egyszerre több fronton küzdeni. Éppen elég nekik az adófront és elég a nagy lövészárkok: a mindennapi élet harctere.

A szatmári iparosság teljes szívvel reménykedik, hogy a vármegyei prefektus méltányolni fogja kívánságukat és megmenti őket az egyre jobban fenyegető végpusztulástól.

Ujabb felülvizsgálatra rendelik Bukarestbe a hadirokkant altiszteket

Bukarest, január 26

Az egészségügyi és hadügyminiszter előterjesztésére a kormány minisztertanácsa határozattal elrendelte a hadirokkant altiszteket újabb felülvizsgálatra.

Ezúttal a 60, 40 és 20 százalékos, valamint a százaléknélküli rokkant altiszteket kerülnek felülvizsgálatra ugyanazon bizottságok előtt, amelyek nemrégiben a hadirokkantak többi csoportját vizsgálták felül. A cél az, hogy egységes elvek alapján állapítsák meg valamennyi hadirokkant rokkantsági fokát.

A felülvizsgálatot a bizottságok és a legfelsőbb tanács most is a bukaresti „Regina Elisabeta” katonai kórházban végzik. Az említett csoportokba tartozó hadirokkantakat a hadügyminisztérium egészségügyi igazgatósága a nyugdíj-ügyszállal egyetértéssel a hadkiegészítő parancsnokságok útján hívja be. A személyre szóló parancsal a hadirokkant ingyen utazhatik a vasúton. A hadkiegészítő parancsnokságok elismervény ellenében kötelesek kézbesíteni a behívókat s ezért azok a hadirokkantak, akik nem jelennek meg a felülvizsgálatra a megjelölt napon, avagy legkésőbb az attól számított egy hónapon belül, elvesztik minden jogukat.

Azokat a hadirokkantakat, akik húzamosabb vizsgálatra szorulnak, a „Regina Elisabeta” katonai kórházban helyezik el. A többi hadirokkantat a bukaresti 21. gyalogezred kaszárnyájában szállásolják el s ellátásukról az IOV gondoskodik. A jártai képtelen hadirokkantakat az illetékes hadkiegészítő parancsnokságok szállítják Bukarestbe.

A felülvizsgálatra kerülő hadirokkantaknál fel kell tüntetni tényleges lakóhelyüket, családi terheiket, a háborúban vagy a háború következtében beállott rokkantságuk okát s azt a segélyösszeget, amelyet jelenleg élveznek.

A felülvizsgálat jegyzékét a bizottsági jelentésekkel együtt hivatalosan megküldik a hadügyminisztérium illetékes ügyosztályának és az IOV-nak.

Kirabolták Bura Károly cigányprimást

Budapest, január 26

A szerdáról csütörtökre virradó éjszaka folyamán ismeretlen tettesek kifosztották Bura Károly neves és Erdélyiszerte is ismert cigányprimás Kőfaragó-utcai lakását.

A betörők 8 ezer pengő értékű ékszert és 2 ezer pengő készpénzt vittek el.

HIREK

GÁBOR ISTVÁN:

MARGO

POLGÁRMESTEREINK
SZIVES FIGYELMÉBE

A Compiègne melletti Longueil-Annelben a munkanélküliek elfoglalták a városházát. A polgármester nem rohant segítségért sem a rendőrséghez, sem a csendőrséghez, ellenben fát bocsátott a rendelkezésükre, hogy a városházát fűthessék. A munkanélküliek vezére, társai nevében kijelentette, hogy a városházát mindaddig nem hagyják el, amíg kívánságaiknak eleget nem tesznek.

MOZI

Nyilván ismerik a King-kong filmet. És arra a jelenetre is emlékeznek, amikor a gorilla félkezében viszi fel az asszonyt az egyik felhőkarcoló huszadik emeletére felé.

A teremben feszült és idegesítő a hangulat. Mindenki remeg és izgul s idegei túlfutott skuláin szaladgálva, görcsösen kapaszkodik szomszédjába. És ebben a pillanatban egy hang felülről, egy suhanó hangja beleordít a remegésbe és beleénekel a felfutott atmoszférába az elcsépelet slágert:

"Tenyeremen hordom..."

A feszültségnek vége s a mozi hangosan hosszú percekre keresztül felejtve a filmet, nevetni kezd.

Pesten ezen bukott meg a King-Kong.

Moziról lévén szó, nyilván azt is észrevették, hogy soha sem tudják, hogy a filmnek, amit megnéznek, ki a szerzője. Szindarabnál, ha csak nem operettről van szó, tisztázzák az illetést s műveletlenségnek számítógégnézni a darabot s nem ismerni a szerzőt.

Itt volt például a Cavalcade. Külföldi lapok hasábjait zengtek a filmről, s mondhatni osztatlan tetszést is aratott. Egy nap véletlenül felvélődött a kérdés, ki írta a filmet. A társaságban senki sem tudta. Hosszas keresgélés után találtam meg a nevet: Noel Coward.

A név ismeretlen maradt, a filmről a félvilág beszél.

De hogy a Cavalcade szerzőjét kerestem, angol lapok hasábjain érdekes filmkritikát láttam.

Az egyik filmről például így szolt a kritika: „Rongy”, s egy másikról: „Kár az időért”.

S ezeken merengve, úgy éreztem, hogy ilyen merész filmkritika mellett mégiscsak jobb, ha csak a film címét ismerik s a szerző ismeretlen marad...

ORVOSI TANÁCS

Orvosi lapban olvasom egy angol orvosprofesszor tanácsát: „Onnan az idegesség — írja ez a neves tudós —, hogy az emberek ebéd idő alatt is gondjaikkal vannak elfoglalva. Félre a gondokkal ebédelő alatt s megszűnik az idegesség is”.

A tanácsnak itt vége. Ugy érzem, hogy ez a kitűnő professzor is felületes, vagy éppen ideges. Egy szót sem ír arról, hogy lát azok, akik egyáltalán nem ebédelnek, mit csináljanak az idegeikkel s mit a gondjaikkal?

Időjárásjelentés. A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint az időjárás — helyenkénti ködől eltekintve — általában derült és száraz. Az éjszakai hőmérséklet erősen a fagypontra alá süllyedt. További száraz, hideg idő várható.

Robbanás gázkutatók közben. Debrecenből jelentik: Szerda délután a Hajduszentmihály közelében fekvő gázfúrásoknál robbanás történt. A robbanás ereje egy munkást valószínűleg izekre szaggatott, míg egy munkásnőt életveszélyesen megsebesített. A katasztrófa oka egyelőre ismeretlen.

Sepsiszentgyörgyi Magyar Dalárda estélye. Sepsiszentgyörgyről jelentik: A sepsiszentgyörgyi Magyar Dalárda folyó hó 20-án este 9 órai kezdettel szépen sikerült műsoros táncestélyt rendezett, melynek keretében a dalárda lelkes műkedvelői Tóth Edének „A Tolonc” című háromfelvonásos népszínművét adták elő ügyesen és élvezetesen. A kitűnően sikerült előadást reggelig tartó tánc követte.

— A Magyar Párt közölte kiküldötteinek neveit a marosvásárhelyi időközi bizottsággal. Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi második számú időközi bizottság körül dúló harcok még mindig nem érték el a nyugvópontot. Mint ismeretes, az új bizottság elnöksége önhatómulag jelölt ki négy magyar tanácsost a bizottságba, mert nem volt hajlandó az első számú bizottság magyarpárti tagjait elfogadni. Ebben az irányban átiratot is intézett a Magyar Párthoz, a mely mai elnöki tanácsülésén határozatot hozott. A Magyar Párt döntése szerint a tagozat ragaszkodik ahhoz, hogy a második számú bizottságban is ugyanazok a magyarpárti kiküldöttek képviseljék a magyarság érdekeit, mint az elsőben, azaz: dr. Bernády György, Radó Sándor városi főmérnök, Szegvártó Gábor tanár és dr. Biró István a magyarpárti tagozat főtitkára. Ezzel a határozattal ismét élére állították a kérdést. A Creju-féle bizottság ugyanis semmiféleképpen sem hajlandó együttműködni különösen dr. Bernády Györggyel. — Könnyen előfordulhat tehát az a helyzet, hogy a bizottság elnöksége nem fogadja el a magyar jelölteket és tisztán román bizottságot nevez ki a város élére.

— KISIKLOTT EGY TEHERVONAT NÉHÁNY KOCSIJÁ A CSIKSZEREDAI ALLOMÁSON. Csikszeredáról jelentik: A Brassó felől Csikmadéfalva felé haladó esti tehervonat utolsó három kocsija a csikszeredai állomás bejáratánál kisiklott. A szerencsétlenség következtében emberéletben nem esett kár, csupán a pálya rongálódott meg, melynek helyreállítására nyomban megfelelő főnyi vasúti munkást vezényelték ki.

ABLAK

Az angliai Chesterben öngyilkos lett egy majom. Az állatkertben akasztotta fel magát, a nézők legnagyobb mulatságára. Fogaival elragott egy vastag kötelet, melynek egyik végére hurkot bogozott. A kötel másik végét oda erősítette, jól berendezett ketrecének egyik ágához, fejét elhatárolt mozdulattal a hurokba illesztette és miután jól megfeszítette nyakán a kötelet, ledobta magát az ágról. Később megállapították, hogy nincsen semmi rendellenesség az agyában. Tehát ép ésszel, megfontolt szándékkal követte el az öngyilkosságot.

Az állatkert igazgatója mai napig sem tudja, miért? Hiszen kényelmes, kellemes lakóhelyet biztosított a megboldogultnak és mindennapi megélhetéséről is gondoskodott.

Tényleg, miért is tette? Mert szabadság kellett neki?

Hogy is érthetnők meg ezt, mai életet élő emberek? Hol vagyunk mi attól a majomtól? Mikor mi már kibékülünk megelégedettek lennénk azzal az élettel is, ami miatt ő hurkot kötött a nyakába.

A majom!

LEMONDOTT A JAPAN HADÜGYMINISZTER

Araki tábornok, a japán hadügyminiszter, tárcájáról lemondott. Távozásának oka — ismeretlen, annál is inkább, mert a napról napra népszerűbb japán imperialista politikának egyik tekintélyes és nagyszúlyú képviselője volt.

— ISMÉT EMBERÉLETET KÖVETELT A FA. Tudósítónk jelenti: A csikmegyei sorozatos erdőlési szerencsétlenségeknek újabb áldozata van. Cofar Imre gyergyó-békási lakos a falu közelében levő erdőben munka közben súlyosan megsebesült. Társai kórházba szállították, ahol kétnapi irtózatoss szenvedés után belehalt súlyos sérüléseibe. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen famunkás haláláért senkit sem terhel felelősség.

— Borkiállítás az Országos Mezőgazdasági kiállításon. Budapestről jelentik: Az országos mezőgazdasági kiállításon a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete rendezésében, a mindig legnagyobb érdeklődést kiváltó borkiállítás iránt ezidén is már nagy érdeklődés tapasztalható az érdekelteknél. A borpavillon nyitól meg fog telni a magyar szőlősgazdák kiváló borkiemlékeivel, a borkermelők és borkereskedők külön kiállítás keretében fogják bemutatni a magyar szőlő- és borkereskedés éniakaratát és életerejét. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete ezalkalommal értesíti a kiállítás megrendezéséről a külföldi borkereskedelmi érdekeltségeket, valamint a bel- és külföldi vendéglős- és kocsmárosipart. A kiállítás keretében úgy mint minden esztendőben, borbírálat is lesz, amelyen arany, ezüst és elismerő oklevelek és tiszteletdíjak kerülnek kiosztásra. Az érdeklődőknek a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete ad felvilágosítást (Budapest, IX. Üllői-ut 25. II. 14. Telefon: 867—01.)

— Csikmegyei polgármester és alispán a marosvásárhelyi törvényszék előtt. Marosvásárhelyről jelentik: Érdekes per zajlott le ma a marosvásárhelyi törvényszék előtt. Dr. Olteanu Gustav volt csikszeredai időközi bizottsági elnököt és Pop Tiberiu volt alispánt azzal vádolta a csikszeredai ügyészség, hogy különböző szabálytalanságokért felfüggesztett jegyzőknél, különböző díjazások ellenében, visszaadták állásaikat. A két vádlott annakidején azt kérte, hogy elfogultság miatt helyezze át a csikszeredai ügyet a marosvásárhelyi törvényszékre, amely most tartott tárgyalásán több tanu között Dinu Stolojan volt csikmegyei prefektust is kihallgatta tanuként. A volt vármegyei prefektus mentő vallomást tett. A törvényszék hosszas tanácskozás után felmentette a vádlottakat, azzal a megindokolással, hogy semmiféle tényleges bizonyítékot nem talált bűnösségük bebizonyítására.

— HUNYÁDMEGYEI HIREK. Déváról jelentik: Még a múlt évben történt, a karácsonyi ünnepek idején, hogy Hondol község korcsmájában Petrean Traian és Suciu Petre fiatal legények összeverekedtek. A verekedés során Petrean előrántotta csizmájába rejtett disznóölőskést, azt Suciu hátába szúrta, majd elmenekült. Suciu a hátában maradt késsel üldözte egy ideig támadóját, de nem bírta sokáig és összerogyott. Kórházba szállították, de nem tudtak segíteni rajta, belehalt sérüléseibe. A gyilkos legényt a napokban fogta el a csendőrség. — Pár nappal ezelőtt Zsibót községben halálos szerencsétlenség történt. Todoran Juon fiatal földműves revolvere tisztítás közben elsült és súlyosan megsebesítette a közelben tartózkodó Francu Bucur Simion idős gazdálkodót. Az öreg gazda a dévai kórházban kiszenvedett. Todoran Juon a tett következményeitől való rettegésében elbujdosott. A csendőrség azonban kedden délután elfogta és a dévai ügyészségre szállította. — Az elmúlt év tavaszán a dévai törvényszék 4 évi súlyos börtönre ítélte Tomucs Rafila Blezsény községből való fiatal lányt, aki törvénytelenül született kettős ikergyermekeit megfojtotta és elásta. Ezt a büntetést a dévai tábla a napokban 1 évi börtönre szállította le. Az elítélt leány megnyugodott a tábla ítéletében és így a jogerőssé vált. — A dévai törvényszék a napokban tárgyalta Lechus Joan Solomon, Cerbel községből való földműves sikkasztási bűnügyét. A földműves ellen az volt a vád, hogy a végrehajtók által lefoglalt tehenét eladta. A földműves azzal védekezett, hogy a tehenet nem ő, hanem 80 éves felesége adta el, aki az állatot 67 (!) évvel ezelőtt hozományba kapta és nem akart tudni semmi olyan törvényről, amely el tudná venni tőle. A bíróság hosszú tanácskozás után 1 napi elzárásra ítélte a földművest.

— A dévai járásbírósa a napokban 5 napi elzárásra ítélte Benes József vulkáni lakost, aki egy 3 ezer lej értékű biciklit lopott el Radu Sándor vulkáni iparostól.

— Szecezi Molnár Albert emlékünnepe Sepsiszentgyörgyön. Folyó év január hó 18-án múlt 500 esztendeje, hogy a halhatatlan érdemű nagy kálvinista tudós, zsoltárfordító és bibliakiadó Szecezi Molnár Albert sokat hányatott életének utolsó állomására vándorolt: ki a kolozsvári házsongárdi temetőbe. Ez évforduló alkalmából a református egyház és intézményei országsszerte meleg ünneplésben idézik fel a nagy tudós emlékét, aki a 17-ik század forrongó évtizedeiben szerzett hírt és becsületet a magyar névnek a művelt Nyugat előtt. Ilyen emlékünnepe keretében elevenítette fel a nagy tudós emlékét Sepsiszentgyörgyön a Református Székely Mikó Kollégium, a kollégium tornacsarnokát zsúfolásig megtöltő közönség előtt. Felszeghy István kollégiumi tanár magas szárnyalású emlékbeszédben elevenítette fel a székely származású Szecezi Molnár Albert életét, örökös vándorlásaival és hatalmas munkásságát, amellyel nemcsak hazájában, de Németországban, Olaszországban és Svájcban is ismertté tette nevét. A mindvégig lebilincselő előadást szavaltok, valamint a főgimnázium és leánygimnázium vegyeskarának énekszámai egészítették ki.

— Készíténiylvánítás. Köszönetet mondunk mindazoknak, kik feleségem és édes jó anyámk temetésén részt vettek és koporsójára virágot helyeztek. Gyászoló Balázs-család.

— Két hónapba és ötszáz lejbe került egy pofon. Csikszeredáról jelentik: Gergely János csikborzsovai legény az elmúlt tavaszi bevonulások alkalmával berukkoló öccsét a csikszeredai hadkiegészítőig kísérte. A legénybucsuztató, — ősi, de kétségtelenül rossz szokás szerint, — irtózatot dárítva végződött. Az egyik csikszeredai rendőr csendre csitította a torkuszkodatból ordító legényeket. Gergely a jószóra hatalmas pofonnal felelt. Az ügynek bünyvádi fejleménye lett. A tegnap megtartott törvényszéki tárgyalás során kihallgatott tanuk kétségtelenül igazolták a hatóság elleni erőszakot. A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével két hónapi elzárás és 500 lej pénzbírságra ítélte a magáról megelégedezett legényt. Az ítélet jogerős s egyben példa arra, hogy a viszkett tenyereket még itas állapotban is legtanácsosabb a harisnya zsebében tartani.

— Elsodort emberek. Azok a székelyek, akik szülőföldjükön megélni nem tudtak és szerencsét próbálni mentek a Regátba s különösen Bukarestbe, azok az élet valóban elsodort egzisztenciái. A konjunktúra bőséges éveiben jól ment a soruk, de amint a gazdasági válság hulláma Romániát is végigsepergette, fokról-fokra szegényedtek s koldusodtak s végül is Bukarest külvárosainak szemétdombjaira kerültek, mint az élet reménytelen hajótöröttjei, akiknek sorsa iránt senki sem érdeklődik, akiknek pusztulásával sem nem törődik a nagyváros sodró forgatagában. A munkanélküliek szomorú tábora, földalatti mozgalmak szervezkedése szivja fel őket, akiket, amíg szükség volt rájuk, kihasználtak, míhelt azonban szükségbe kerültek, minden oldalról megtagadtak. Hazátlan sors ez s hogy jellegzetes bukaresti kifejezéssel éljünk: ez a bangyénok megrázó, szivbemarkoló végzete. A román impérium másfél évtizede alatt alig néhány újságíró mutatott rá erre az életre. Most Finta Zoltán és Huszár Emil „Kökereszt” című regénye „Kalácsa” című fejezetében világít rá a bukaresti bangyénorsó emberéletére, a ki-vert, kirekesztett emberek hontalanságára, társatlanságára és kallódására. Ez a regény lapunk Ajándékregénytárának január havi köteteként hagyja el a sajtót s előfizetőink és olvasóink, a már ismert feltételek mellett megszerezhetik.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, naponként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt.

— Még mindig nem került meg a csik-tusnádi állomásfőnök. Csikszeredáról jelentik: Megirtuk, hogy a vasúti vezérigazgatóságtól kiküldött ellenőrök rajtaütésszerű vizsgálat során súlyos visszaéléseket fedeztek fel a csik-tusnádi és csikszentsimoni állomásokon. Több napos munka után megállapították, hogy a csik-tusnádi állomásfőnök a 100 ezer lej jóval meghaladó összeggel, míg a csikszentsimoni 19 ezer lejtel károsították meg a CFR-t. Mindkét állomásfőnök ellen bünyvádi eljárást tettek folyamatba, melynek során a csikszentsimoni megígérte, hogy néhány napon belül teljes egészében visszatéríti a hiányzó összeget. Mencia csik-tusnádi állomásfőnökkel azonban súlyosan komplikálódott a helyzet. Ez az ember másfél héttel ezelőtt még a nyomozás kezdő állapotában, eltiint állomáshelyéről. Azóta nem jelentkezett. Országos körözést adtak ki ellene, de eddig minden eredmény nélkül.

Még él? Gyanus!

Ez itt egy tipikus szatmári különlegesség. Elvégre mindenhol divatban vannak a névtelen levelek. Mindenhol akadnak anyagi jóságú, édesen rosszmaju emberek, akik azzal szórakoznak, hogy „egy jóakaró” aláírással írják Felszarvazott Péternek egy levelet: „uram, hol él ön? vak kegyed, hogy nem látja, miszerint felesége ekkorésekkor ittésitt ennyiért-ésennyiért ezzelésszal...” jellegű szöveggel bombát dobna Felszarvazott Péter letelebe, feldulják nyugalmát, amelyet pedig kezdődő gyomoridegessége miatt szódabikarbónával olyan szépen ápol.

Szatmár azonban mindig kitalál valami újat.

Mert valamivel csak kell foglalkozni itt a határon. Üzlet nincs, keresni nem lehet (azonkívül, hogy a múlt hetekben a villanygyári pénzbeszedő eltűnt és kerek két hétig keresték, amíg végre megtalálták a szomszédos Nagybányán), szórakozási lehetőség kevés van, hát keresünk egy új szórakozást. Elvégre nem tudhat mindenki bridsezni és a „totira” sincs mindenkinek pénze.

Az emberek leleményesek, különösen, ha arról van szó, hogy egymást viz alá nyomják. Ebben annyi ötletet és leleményességet pazarolnak el, hogy ugyanennyi fáradsággal már rég meg lehetett volna oldani az egész város munkanélküljeinek sötét problémáját.

Azonban takarékoskodunk az ötletekkel. Az ötletek itt másra kellenek.

Kitalálták hát a leleményesek, hogy a névtelen leveleket nem a férjekhez és nem a házibarátokhoz, nem a szülőkhöz és nem a vőlegényekhez címezik.

A, dehogy. Sokkal egyszerűbb. Egyenesen a rendőrségre.

Özönével kapta a rendőrség az ilyen-tartalmú leveleket:

— Kérem, nézzenek utánna, hogy Tiszteletes Istvánnak miből telik úgy?
— Jó volna megtudni, hogy Jámor Jenő miből feketézik mindennap a kávéházban?

Vagy Mela Tamás miből vesz minden nap három lejért egy Brassói Lapokat?

Gyanus! Gyanus! Gyanus!

Ez nem vice és nem is ujságírói fantázia. Igazolja az a felhívás, amelyet Nistor Vilám szatmári rendőrkezesztor adott ki. A rendőrkezesztor figyelmezteti a névtelen levélírókat, hogy csak az esetekben nyomoztat állítások és vádak után, ha a névtelen levélírók aláírják a nevüket. Egyidőben minden bejelentést ki nyomoztatott. Megállapította, hogy mind alaptalan és rosszindulatú. Nem bírja tovább. A rendőrség másra kell. Névtelen levelek ezentúl a papirkosárba kerülnek.

Idegen, ha elolvassa a rendőrkezesztor felhívását, megszedülten kérde:

— Mi ez?
A felelet egyszerű és rövid:
— Ez Szatmár!

Minden jegy elkelt!

Az idén újra kedvet kaptak az emberek a színházhoz. Hetenként kétszer-háromszor ott virít a tábla a színházi pénztár ablaka felett:

— A mai előadásra minden jegy elkelt.

Pedig hazudnánk, ha azt mondanók, hogy ilyen jó társulat még nem volt itt. Volt bizony. Jobb is, nagyobb is, erősebb is. Mégis megbukott! Ennek a társulatnak, amely Szabadkai József igazgatása alatt működik, nagyszerűen megy. Miért? Talán azért, mert rend van és fegyelem. Pontos gázi és pontos munka. Van egyenlőség igen jó színész, például Trillap Ilonka, Csóka József, Mihályi Károly és a felesége, Ruttkay Mária, Lantos Béla. A többiek jó közepesek. Az előadás viszont csaknem mindig jó. Változatos műsor és fegyelem. Elsősorban fegyelem! A színész nem éhezik, jól van öltözve. A közönség nem sajnálja, hanem szereti a színészt. És ez az egyik legigazibb magyarázata a szatmári színház évtizedek óta nem látott jó szezonjának.

Tíz nap alatt nyolc bál. Ennyit mutat a szatmári bál naptár. Ihaj-tyuhaj, de jól megy nekünk!

A leányiskola növendékei küldöttségben jártak Drágos Aurél szenátornál. Nem kevesebbet kértek őktől, minthogy egyik tanerőt sürgősen helyezzék el Szatmárról. A szenátor állítólag megígérte... A leányiskola növendékei azóta lelkes liberális-pártiak.

Dr. Szatmári Diplomás

Az orvos, aki saját betegségét nem tudja meggyógyítani

Az előző szemlékben a szatmári kereskedő és a szatmári kisiparos tárta fel életét. Szépitgetés nélkül, kendőzés nélkül, — ha úgy tetszik — élet nélkül. Most átadom a szót dr. Szatmári Diplomásnak. Beszéljen ő, mondja el, hogy él, miből él, miért él? Vannak-e vágyai és vannak-e céljai? Nyomoruságban él-e, vagy bő tobzódásban? Mondja el, hogy ér-e annyit a diploma, mint régen? Megadja-e az anyagi bázist, a társadalmi pozíciót, kényelmet, a nyugodt életet?

Beszéljen először az orvos:

— Harminckétéves vagyok. Hatodik éve praktizálok. Külföldön jártam az egyetemre. A diplomám nosztrifikálása száznovalevanezer lebe került. Kölcsönt vettem fel. Husz százalékos kamatot fizetek a kölcsön után. Ez évi harminchat-ezer lej. Havi háromezer. A rendelőmet hitelre nyitottam. A felszerelés havi részletre kétezer lej. Mire kiürhettam a kapura, hogy dr. Szatmári Diplomás med. univ. rendelő 9—12-ig és d. u. 3—5-ig, már a következő terheim voltak: kamat és műszer-részlet 5000 lej, házbőr havi 2000 lej, fűtés és világítás 800 lej, mosás, cigaretta, koszt 2200 lej, egy kisasszony a rendelőben 500 lej,

havi tagdíj, a társadalmi kötelezettségek szerényen számítva 500 lej, ruházkodás 500 lej, orvosi folyóiratok, könyvek, szórakozás a legszerényebben 500 lej, összesen tizenkétezer lej havonta.

— Szatmáron hetvenegyházy orvos van. Mindegyik élni akar. Kisebbségi vagyok, ebből következik tehát, hogy nem számíthatok sem kórházi, sem betegségélyzői, sem vasuti, sem más hivatalos állásra. Egyedül és kizárólag csak a rendelőmből kellene megélnem. Ha lehetne... Ha egy nap három betegem van, már boldog vagyok. Kinek van ma átlagban három beteget? Ugyan, nem jól mondom. Még átlagban is több betegem van naponta háromnál. Még éjszaka is felköltenek. Jól megy nekem, nem panaszkodhatom. Gyakran kivisznek a Németi végére, vagy a külvárosba, beteghez. Szülő nőhöz, vagy olyanhoz, akinél gyors orvosi beavatkozás használ. Kocsin megyek ki. Ha szerencsém van, megkapom a kocsiköltséget. Ha nincs szerencsém, még azt sem. És tudom előre, hogy ez így van, mégis mennem kell. Elvégre orvos vagyok és nem mondhatom, hogy nem megyek, ha nem fizetnek előre. Mondom tehát, ha napi három fizető betegem van, boldog vagyok. Száz lejt sze-

dek egy látogatásért. Nem sok ugy-e? De mit csináljak? Van olyan kollégám, aki negyvenért is rendel. Sajnos, nálunk is nagy a „konkurrencia.” Mind a hetvenegyházy orvos élni akar. Sok az eszkinő uram, kevés a főka — mondhatnám Madách Imrével.

— Mégis, miből él?

— A diplomából, uram. A színvonalból, amelyet kínos erőlködéssel bár, de tartani kell. Mert ez a színvonal, amit a vasalt nadrág, a doktori táská és a berámázott diploma jelent, ez az egyetlen életlehetőség. Ez az egyetlen tét, amivel kártyázhatunk. Erre kapjuk a hitelt, ebben reménykedik a bank, a háziur, a füszeres, a szabó, hogy egyszer majd megkapja.

A diploma.

Amely gunyosan vigyorog az üres orvosi rendelő falán.

A diploma, amely mellett ott van az orvosi mesterség szimbóluma, a kifőzött koponya.

Es gunyosan vigyorog a diploma „boldog” tulajdonosára, a med. univ.-ra, aki éjszaka, ha nyugtalan álmából felcsengetik, abban reménykedik, hogy talán a kocsiköltséget mégis meg fogja kapni.

5%

(Bibliai legenda)

Kezdetben, mikor a pénzügyminiszter Ur megteremté az adóhivatalt, a gonosz filiszteusok elmulaszták bemutatni az Ur kedvére adandó áldozatokat.

Az Ur mérhetetlen haragra gerjede és e haragtól recsegni-ropogni kezdett vala a teremtség legszebb alkotása: a büdzsé.

Magához hivatá az Ur eszes szolgáját: Mózes.

Mózes államtitkár vala a pénzügyminisztériumnak nevezett mennyországban.

Tanácsot kére az Ur Mózeslől, mondván: „Te, aki vizet fakasztottál a kősziklából, fakassz pénzt az adózók közsebéből is.”

És Mózes csodabotjával ráülte az adminisztrátorok közsévére, megteremté vala az ötszázalékos prémiumot.

Vagyis pontosan fizető filiszteusok és izraeliták öt százalék kedvezményt kapának a rájuk kivetett nehéz összegekből.

A nép pedig leborula és szorgosan fizeté az adót az Urnak.

Amde Mózes vetélytársai, a vidéki adminisztrátorok elfelejték alkalmazni a paragrafust.

Filiszteusok most Mózeshez fordultak és a drótok szárnyán röptették panaszuikat az Ur trónusához. Sopánkodának a népek, hogy ős Zothmár városában bizony semmibe sem veszik az Ur rendelkezését az öt százalék engedményt illetőleg.

Mózes azonban el volt foglalva a begyűlt arany- és ezüst marhák számlálásával.

Nem jött hát válasz a népek sopánkodására.

Támadának hamis próféták, akik az eselből tanulságot levonva, hirdetik, hogy bizony hamarabb lehet a tevének a tü fokán keresztüljutnia, mint az igaz adófizetőnek a törvényadta öt százalékhhoz.

Hatvanezer adófizető pedig azóta választ várva, türelmetlenül dicsőíti az Urat, akinek örök a fényessége és kiszámíthatatlan a bölcsessége.

Amen!

Ne feledkezzünk meg Németiről

Felfedező körut egy városrészről, amelyet fáláttalanul elfelejtettek

Valamikor úgy hívták a várost, hogy Szatmár-Németi. Olyan volt ez, mint Budapest. Két részből állott: Szatmárból és Németiből. Csakhogy míg Budának romantikája volt és erről híres, addig Németiben csak sár van, próza és hétköznapi.

Németi kezdődik valahol az Istvántérnél. Itt hirtelen átsap a modern város a faluba. Faluba, ahol villanyvilágítás van, de falusi szokások uralkodnak.

A városrész jellemző tulajdonsága, hogy a mellékutcákon így olvadás idején mentőcsónak nélkül nem lehet közlekedni. Egyszer egy, a viszonyokkal nem ismerős idegen gyalogszerrel indult neki a Nyil-utcának és máig sem került elő. Komor téli estén, a szatmári lakásokban nemzeti hősként emlegetik a bátor idegent, aki megbirkózott a németi kutyákkal, a németi sötétséggel, az utcák hegyes macskaköveivel, csupán a sárral nem tudott megbirkózni és odaveszett.

Az őslakók reformátusok. Foglalkozásra nézve a legtöbben iparosok, bár sokan vannak, akik újabb időben semmit sem csinálnak, csak kiülnek a ház előtt áldogáló kis padokra (ittfelejtődött falusi romantika) és sóhajtoznak. Visszasóhajtyák a boltot és a műhelyt, amelyet elvitt a városi találmány: a krízis.

Itt található a Németi templom és a németi pap, mely elnevezés alatt kizárólag

nagytiszteletű Sárközy Lajos lelkes érteendő.

Nyáron Németi a szerelmesek buvóhelye. A Toldi-utcában virágzanak az akácfák és virágzik a szerelem. Szatmárról mindenki idejár a szívszerelmével sétálni. Itt találkozik a férj a feleségével. Mindegyik más karján lebeg, de bevett németi szokás szerint a párok még akkor sem köszönnek egymásnak, ha ismerősök.

Az utcákon tavaszidőben néha a tehén-csorda is végigvonul. Természetráji látványosság.

Itt található még a Németi templomtorony órája, amely arról nevezetes, hogy a szatmári béke aláírása napján tévedésből pontosan mutatta az időt. A tévedést azóta kijavították és így a németi polgár továbbra is a naphoz és a csillagokhoz igazodik.

Télen minden házban dísznótor van. A szomszédok pontosan tudják, hogy ki kinél van meghiva. Szatmárra ritkán járnak be. Csak ha törvényszékre, rendőrségre, hetivására vagy adókiadásra kell menniük. Érthető tehát, hogy nem szívelik tulságosan ezt a városrészt. Ami egyébként nem is csodálatos.

Egyszer hallották, hogy Szatmáron színház is játszik.

Alig akarták elhinni.

Kérem egy szóra...

Egy szatmári polgár napló jegyzetei

Az aranyifju nappal jó partik után vadászott, este a cseléd-szobában udvarolt. Ez nem lett volna baj, de az ostoba kis cseléd ellopta a gazdája ezüstművét és az aranyifjunak adta értékesítési végett. Az aranyifju elfogadta. A családja most alig tudta a botrányt elsimítani. Mi lesz, ha mindezt megtudja a cselészlovákiai szende, de pénzes arajelőlt?

*

A Csarnok vezetője egy levelet kapott, amit nem tett ki az ablakába. Igazságtalanul és méltatlanul megtámadta egy törekvő ügyvéd-politikus. Másnap azonban megbánta a levelet és bocsánatot kért. A bankigazgató megbocsátott. Még a csarnokba is visszavetette a hevesvérű ügyvéd-politikust. Ez volt a csarnoki vihar. Címe: Vihar a képeslapok körül.

*

Mindennap egy razzia. Korzón, színháznál, mozinál, ahol csak lehet. Sok a jóból!

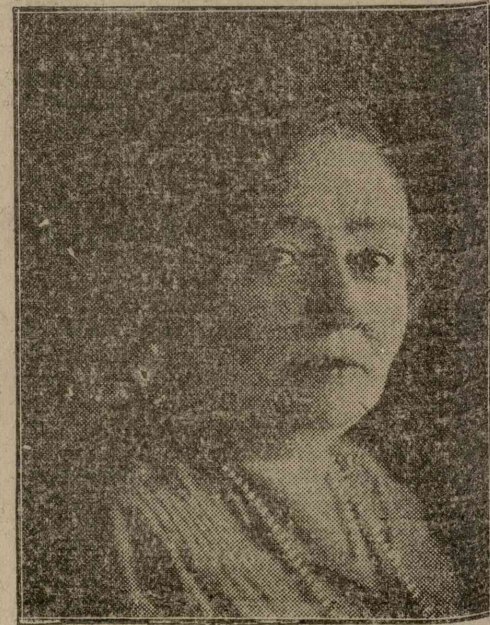
*

H. Gy. szatmári tisztviselő válni akar életpárjától. Okokat keresett és talált is. Beadványt intézett a rendőrséghez és kérte, hogy igazolja a rendőrség, hogy a feleségét részeg állapotban, botrányokozásért többször előállították. Az igazolványt megkapta. A korszerű írást a válpóper irataihoz csatolta.

*

A Kölcsény-kör pályázatot hirdetett egy novellára, amely Kölcsény Ferenc életével foglalkozik. Beérkezett egy pályamunka, amelynek szerzője egész egyszerűen összeszedte Kölcsény verseit és leírta azokat. Ő maga mindössze négy mondatot fűzött a „pályaműhöz”. A pályázatot nem nyerte meg...

ROOZ SAMUNÉ,

az Izraelita Nőegylet és Népkönyvtár Egyesület díszelnőknője.

Tomcsa Sándor:

Ha van és ha nincs

Azért a mai ember életében még vannak periódusok, melyeket így neveznek: pénzes és pénztelen időszak.

Mert bár a jelleg tagadhatatlanul a pénztelen, mégis előfordulnak megmagyarázhatatlan esetek, mikor az egyén — meszerü és isteni beavatkozások tolyán — ideig-óráig, esetleg napokig is, — pénz felett rendelkezik.

Ha az ember célja a földön a közérzet azon milyenségének elérése, melyre azt mondják, hogy boldog és harmonikus, kérdés, hogy eme állapotra, szóval az ember végső földi céljának elérésére milyen befolyással van a pénz birtoklása vagy konok távolléte? Köviden: Hogy a pénz boldogít-e, vagy sem?

Mert önök bizonyára láttak már síró pénzes embert és hallottak boldogan és jóízűen nevetni pénztelent. Sőt, el lehet mondani, hogy az utóbbi időben már csak pénztelencet láthattunk abban az állapotban, melyek leginkább megközelítik a boldogság látszatának fogalmát.

A pénzes és pénztelen állapotról — akkor, mikor ennek a kérdésnek már irodalma van — nevelés és nagyképű lenne filozofálni.

Ellenben én e cikkecskémben elmondom őszintén és nyíltan egy pénzes és egy pénztelen napom átlagos történetét, tárgyilagosan és annyi „analizissel”, amennyi éppen szükséges ahhoz, hogy még bonyolultabbá váljon az a kérdés, hogy a pénz, mint eszköz, ut és mód, milyen és mekkora szerepet játszik annak a lehetetlenségnek megközelítésében, amit általában és röviden földi boldogságnak nevezünk.

Tehát:

A PÉNZES NAPOM

Mivel a birtoklás tudata mindig aggodalommal, — enyhébben: *készenlét* — jár, korábban és ezért az ingerültségnek egy bizonyos állapottal érkelek. Ugy érzem, fel kellett ébrednem, mert valamiről lekések, hogy valami merénylet készül a pénz ellenértékűl kapható „gyönyör-adagom” körül. Persze, azt az érzést csak ilyenkor próbálom meg szavakba önteni, ez pénzes reggeleken kifejezhetetlenül, tompán és kínzóan nehezedik a lélekre és legjobban ahhoz a lelkiállapothoz hasonlít, mikor gyermekkorunkban összebúváskedtünk hét krajcárt, de a cirkusz pénztáránál tudomásunkra adják, hogy a beléptidij tizenkettő. És a hétért szereshető „pót-gyönyörűséget” mindig varjára az a tudat, hogy vannak, akiknek „tizenkettőjük” van és bent lehetnek a „cirkuszban”.

Gyorsan és idegesen öltözködöm, ezért nem élvezem a létezés megállapításának mindennapi, de örök szenzációját, valamint a test felfrissülésének nagyszerű pillanatait, ellenben következetesen elvégzem a számát.

Ha pénzem van, — haladéktalanul ki megyek az emberek közé. (Ez azonban ne tévesszen meg senkit.) Az emberek közé, ahova néha némi pénzért nem mennék. Sokat töprengtem, hogy a „vagyom” miért keresi a nyilvánosságot? Talán azért, mert a pénz bizonyos *latszatszabadságot* ad. És az sem utolsó, ha az ember „*kódissokat*” lát maga körül. És a lehetőségek, melyeken — hogy így mondjam — gögöm zongorázik! Mert ha akarom, budai földet veszek, ckevasat, vagy náddugót. Egy bizonyos körön belül csak azt kell mondanom: „legyen” és lesz. Ezzel megkísértem az Istent. (A hit csodálatos adománya csak a szegényeké).

Ha pénzem van, délig elszívok legkevesebb 10—15 cigarettát. Egyrészt mert erre hajlamom van, másrészt lássák, hogy tehetem, miáltal rövidesen fejfájóssá és neveltségessé leszek. Hosszu és drága cigarettavégeket dobok el, amiket pénztelen napjaimban hiába keresek...

Ebéd előtt egy-két pohár sörrel hozzájárulok a sörkattell erősebb tetélhez és meggyőződés nélkül rágok tepertőspogácsákat, melyek — kétség sem férhet hozzá — tisztelték atyjukat és anyjukat.

Mig tehát egyrészt a „nagyító” mindenhatóságának eme cseppfolyós formában való elismerése butit, — olykor annyira, hogy még egy harmadik pohárral is hozzájárulok a kartelltagok nyaralási költségeinek zavartalanságához — addig másrészt az említett szülőtisztelő közet teszi próbára fogmegőrzési teherbíró képességemet.

Ezért ebédelni nem tudok, de mivel pénzem van, a legfinomabb étkeket rendelem. A pincérek a hátam mögött ki-nevetnek és a negyedik fogást ki se hozzák. Pénzes emberhez pedig nem illik emlékezni...

Ha pénzzel rendelkezem, délután két óra körül általában már „eleget van”. Unatkozom, gyanakszom és gyomorrontás formájában a halálra gondolok.

A munkára sohasem. Talán azért nem, mert félek elmulasztani egy pénzadta lehetőséget. Elborzadok arra a gondolatra, hogy holtan összemsem — de csak azért, mert pénz maradna a zsebemben.

Römit játszom.

És billiárdozom.

Kirákatok előtt lödörgök.

Általában az élet *belső értékének* annyi jelentősége sincs előttem, mint egy fabatkának.

Egy kisváros szenzációi

Három nagyszabású bűnügy is foglalkoztatja Segesvár hatóságait

Segesvár, január 26.

Segesváron hosszú hetek, mondhatni hónapok óta nem történt érdemlegesebb esemény. A román, magyar és német lakosság békésen dolgozó város közvéleményét és érdeklődését most, rövid egy hét alatt három olyan érdekes bűnügy rázza meg, amely túlnövi a kisvárosi kereteket és azoknak kinyomozására lázas tevékenységgel indult meg a munka Segesváron.

A rendőr és a prostituált.

Pár nappal ezelőtt véres tragédia zajlott le a kisvárosokban, melynek egyes részletei még a legnagyobb homályba vannak burkolva és azoknak kinyomozása hosszú időt fog igénybe venni.

Egyik este a segesvári rendőrség egyik őrvezetője a 38 éves Boian István, akinek otthon felesége és három gyermeke van, éjszaka volt szolgálatban és ellenőrző körútnak ellátogatott a különböző külvárosi kocsmákba és lebujokba.

Az egyik külvárosi kocsmában hangosan mulatozó társaságra lett figyelmes. A társaság középpontjában a lap virága, egy szerencsétlen kisvárosi prostituált állott.

A rendőr csendre intette a láthatólag ittas István Máriát, ez azonban szemtelenül felelt vissza, sőt bántalmazni akarta a hivatását teljesítő rendőrt.

Hogy ezután mi történt, azt nem lehet pontosan tudni.

Annyi biztos, hogy a fiatal leány lovagjai is beleavatkoztak a verekezésbe és ennek során a rendőr valószínűleg önvédelemből használta fegyverét, amelynek golyója, szerencsétlenségből, éppen a fiatal leányt érte. A fiatal teremtés, akit aradi rokonai haza akartak már régen vinni, a segesvári külvárosi kocsmában fejezte be életét. Meghalt, mielőtt a Büntöl végleg megszabadulhatott volna.

A segesvári ügyészség rögtön letartóztatta a rendőrt, akinek az első harmincnapi vizsgálati fogságot is kihirdette már a vizsgálóbíró.

Segesváron és környékén „infláció” van.

Amit annyi politikai párt, amely az infláció hangzatos jelszavaival vonult a választási harcokba, nem tudott megvalósítani, azt Segesváron és környékén könnyűszerrel elintézték.

Segesváron és környékén néhány nap óta infláció van.

Már hosszabb ideje tapasztalják a segesvári és megyei kereskedők, hogy a készpénzforgalom megsokszorozódott, de senki sem sejtette, hogy a nagy mennyiségben piacra került százalékes és husz lejesek nem a Banca Naționala pénzverdejéből kerültek ki.

Pedig ez, sajnos, bebizonyosodott.

A segesvári rendőrség a vidéki csendőrséggel karöltve csak nehéz munka árán nyomozta ki, hogy egy Segesvár mellett közszéghelyen valóságos pénzverde működik, amely nemcsak Segesvárt, de Medgyest és egész Nagyküküllő megyét elárasztja hamis érmeikkel.

SZENZÁCIÓS UJDONSÁG

Az Ondula-fésű bevezetése céljából 20.000 darabot áldozunk fel

55 Lei-es árban

Az „Ondula” nélkülözhetetlen úgy tűnik, mint nők számára. Ezt használva megakartják a fodrász-költségeket.

Természetes uton gyönyörűen hullámos lesz a hajuk anélkül, hogy hajtűket, hajvasat, vagy más használjanak elég, ha rendszeresen „Ondula”-val fésülködnek és rövid időn belül hullámos lesz a hajuk.

ONDULA „FÉSŰ

Vágják ki a hirdetést az újságból és küldjék be az ellenértékkel együtt (postabélyegeken) skpnak szabadon vagy utánvétellel egy „Ondulát” Cosma, Str. Gramont 10 Service, 81 Bukaresti

És fordult már elő — megremeg a toll a kezemben — hogy divatnyakkendőt vásároltam.

És bár a moziban egy kémtörténet megy, megnézem.

A moziban cukrot rágok, miáltal szó-váltásom lesz a szomszédaimmal.

Innen, mivel nagyon éhes vagyok, egy bodegába rohanok, falni valamit, aztán holmi fényesebb helyen vacsorázom.

Esetleg nézek egy nőt. Mert vacsora

már ugysem kell.

Vacsora után többet iszom, mire gyorsam felmordul és belém mar

Beülök a kötelességszerűen zenét hallgatók szomorú sorába, esetleg a jazzdallal pertut iszom.

Aztán elmegyek egy bárba és bizonyos hölgyeknek elhiszek bizonyos dolgokat. És kimondhatatlan boldogtalanul álomtalanságra hajtom fejemet.

(Legközelebb a „pénztelen nap”-ról)

A csendőrség meg is találta egy házkutatás alkalmával a „pénzgyárat”, a mely hatalmas, jófelszerelt és mintegy két mázsa súlyt kitevő szájából állott. Ugyancsak nagymennyiségű ölmot és más pénzveréshez szükséges anyagokat is találtak a nyomozó hatóságok a pénzverde tulajdonosainál. Vidan János mechanikus házában, aki Ciorogar Miklós és Jánossal és Ursu György birtokossal és annak feleségével képviselték az „infláció” apostolait.

A banda a nyomozó hatóságok szerint valószínűleg összeköttetésben állott egy megyei hasonló működést kifejtő társasággal, amelynek élén szintén egy volt mechanikus, Prezmári Sándor állott, aki viszont a megyei környéket árasztotta el hamis pénzekkel.

A csendőrség a banda összes tagjait letartóztatta és átadta őket a megyei ügyészségnek.

Élet-halál harc egy leányért.

Segesvár harmadik szenzációja, amely csak most történt, egy véres gyilkosság volt, amelynek oka, mint annyi tragédiában, ismét csak egy nő. Ezuttal két fiatal segesvári gazda, Radu Péter és

Rucarean Zakariás harcoltak egy fiatal és szép leányért, akit mindketten feleségül akartak venni.

Tegnap este, hogy a sorost siettesse Rucar Zakariás, aki ugylátszik, méltán fölhetett szerencsésebb vetélyársa esélyei miatt, elhatározta, hogy leszámol Radu Péterrel.

Evégből megleste a szerencsés vetélytársat, amikor az jövendőbeli menyasszonyánál volt látogatóban és egy másik társával, Gavrilá Miklóssal együtt, reátámadt karokkal a mitsemsejtő fiatalemberre.

A két merénylet borzalmasan összeverte a szerencsétlen gazdát, aki súlyos belső sérüléseivel még lakásáig tudott vándorolni, de otthon pár óra múlva behalt sebeibe.

A segesvári rendőrség csakhamar kinyomozta a tettesek kilétét és mindkét gyilkost letartóztatta. A gyilkosok először tagadták a rájuk rótt bűncselekményt, azonban később megtörttek és bevallották a gyilkosságot.

A segesvári ügyészségnek hét új lakója van.

És a kisváros tovább alszik. . .

Benczel Béla

Megismétlődött az indiai földindulás Kinában

London, január 26

Néhány nappal ezelőtt három kínai tartományban és pedig Kan-Su, Sze- Wu és Szan-Zi tartományokban borzalmas földrengés pusztított.

A földrengés pusztításairól még nincsenek részletes jelentések. Az első hírek és jelek szerint azonban arra engednek következtetni, hogy az indiaihoz hasonló földrengés pusztított Kinában is.

Eddig több ezer áldozatról tudnak.

Kiújult Balázsfalva és Dicsőszentmárton között a harc

Komolyan szó van arról, hogy visszahelyezék a megyeszékhelyt Dicsőszentmártonba

Dicsőszentmárton, január 26

Ismeretes az a harc, amely hosszú éveken keresztül Kisküküllő megye székhelyéért folyt Dicsőszentmárton és Balázsfalva között. Dicsőszentmárton fekvésénél fogva, míg Balázsfalva a románság törtenemi multjában viselt előkelő helyzeténél fogva tartott igényt a megyeszékhelyre.

A harcban végül is Balázsfalva győzött és multév őszén, a nemzeti-parasztpárti uralom utolsó heteiben, futamodás-szerűen vitték át a megyeszékhelyt Balázsfalvára.

Ezzel az intézkedéssel Dicsőszentmárton teljesen tönkretették az illetékesek, viszont Balázsfalvának sem használtak. Az intézkedés különösen az erzsébetvárosi és radnóti járásokat hozta közgazgatásilag súlyos helyzetbe.

A liberális párturalom átvétele óta sorozatos közbenjárások történtek a megyeszékhely visszahelyezése érdekében, mindezek azonban eredménytelenül.

Tegnap aztán fontos ülés zajlott le ebben az ügyben. A kisküküllő megyei liberális párti végrehajtóbizottság tartotta ezalkalommal ülését Foea Emil dr. képviselő elnöklétében. Az ülés kimondotta, hogy kiszorgalmazza a megyeszékhely Balázsfalváról Dicsőszentmártonba való visszahelyezését a legrövidebb időn belül. Beavatottak szerint már tavaszvárható a megyeszékhely visszahelyezése.

Ez a meglepetést keltő politikai hírlénk örömet keltett nemcsak Dicsőszentmártonban, de Erzsébetvárosban és Radnóton is.

Üdít és szepít

Germandrée

Juder és Crém

K Ö Z G A Z D A S Á G

DE LEGE FERENDA

Megjegyzések a készülő konverzióhoz

Irtá: dr. Makkay Domokos

(Második közlemény.)

Annak a három főszempontnak, amit első cikkemben fölvezettem, következetes betartása és a meghozandó törvény minden rendelkezésén való érvényre juttatása az egyetlen biztosíték arra, hogy jót alkotunk és amit alkotunk, azt az állameszme szolgálatában az állam javára és az állam minden polgára érdekében ebből a szémszögből való megítélése alapján törvényesítjük.

A kérdés ilyen megvilágításában, hogy t. i. a meghozandó törvény valóban törvény lesz, olyan, amely önkéntes törvénykezést ébreszt s nem ellenkezést vált ki, foglalkozni kívánok az elsőnek felállított követelmény, az általánosság főszempontjának részletesebb kifejtésével. Mert az általánosság követelménye nemcsak azt foglalja magában, hogy tárgyi szempontokból fenntartott korlátozás mellett (minők az említett adósság keletkezési időhatár, eladósodási minimum és maximum, meg a jelenlegi törvény 12. paragrafusában foglalt kivételek) egy mindenre kiterjedő, tehát szubjektíve általános konverzióra van szükség, hanem azt is, hogy mindenre egyformán kiterjedő konverzió kell.

Megpróbálom megérteni magam azokkal szemben, akik a konverzió általánosságának hívei ugyan, de ugyanakkor alkalmazásának mérve tekintetében úgy az adós, mint a hitelező kategóriák között más-más mértékkel akarnak mérni és követelik, hogy:

1.) az egyéni elbírálás elve jusson érvényre a törvényben az adós individuumok fizetőképességének elbírálása tekintetében s ez bizasék a bíróságokra;

2.) az anyag felülbírlásának elve biztosítsa a finanszírozással törvényesen megbízott közpénztár számára, a hitelező s most anyagját értékpapírrá átvadó bankokkal szemben;

3.) tételek különbség aszerint, hogy a hitelező pénzügyi-e, vagy magánfél;

4.) és hogy a követelés bekebelezett-e, avagy kifüggesztve.

Lássuk e követelményeket rendre. Ami az egyéni elbírálás elvét illeti, azt céltalan, hosszadalmasnak, veszedelmesnek és károsnak tartom.

Céltalan, mert hiszen az egyetlen felfogás, ami az egyes adós teljesítőképességéhez viszonyított százaléknál és tartam engedményadást követeli, abból a tévhitből indul ki, hogy a konverzióknak elengedhetetlen alkateleme az engedménynyújtás. Holott jól tudjuk, hogy ez a jó békebeli szó: konvertálni, annyit jelent, hogy több helyen levő, körömrre égett, sürgös és terhes adósságaimat egy helyre összpontosítom, hosszú lejáratu, esetleg amortizációs egykölcsönre alakítva át.

Nem az engedmény tehát a létealapja egy konverzióknak, hanem az összpontosítás, a hosszú lejárat és a finanszírozási lehetőség. Hagyjuk meg annyi új szó és annyi régi szó új értelemmel megtelődése idején ennek a régi szónak, hogy konverzió, az ő régi, békebeli értelmét, mert másképp elvesz a demagógiába és nem lesz semmi értelme.

Mihelyt a törvényhozás arról gondoskodik, (és a törvény-előkészítőbizottság munkájából látni, hogy igen), amit mind a két előző törvényhozás elmulasztott, hogy tőkét teremtsen a konverzió számára, hogy azt finanszírozza, tessék elhinni, hogy teljesen szükségtelen egy ilyen, vagy amolyan százaléku tőkeengedmény. Nem az adósság sok, vagy kevés, hanem teljesen hiányzik a fizető eszköz. Hiányzik az egész országban, minden közből, minden vállalatból, minden üzemből és minden rétegnél. A legkisebb adósság is elviselhetetlenül nagy és megfizethetetlen, mert nincs mivel fizetni. A fele, a negyede, az egytizede is fizethetetlen lesz és marad mindaddig, míg fizetési eszköz nem teremünk. Viszont a legnagyobb adósságot is gyerekjáték kifizetni, ha van mivel. Mihelyt elvileg arra az állapotrre helyezkedünk, hogy a megkonvertálandó adósságmennyiséget en blokk konverziós kötvénnyel kifizeti az arra törvényileg felhatalmazott közpénztár, akkor az a kötvény csakis egy az egy arányban szolgálhat kifizetési eszközzel és csakis egy lehet a kötvények amortizációs ideje, vagyis a konverzió időhatára.

Miután tehát, az eddigi törvényektől eltérően, igazi konverzióról van szó, annak régi és valódi értelmében, melyből a tőkeengedmény, mint nem konverziós alkatelem hiányzik: céltalan és tárgyitalan az egyéni elbírálást intézményesíteni. Mindenki százszázalékot fizet tíz, vagy tizenöt év alatt, de fizetési eszköze maga a konvertálásra kibocsátott kötvény is.

Céltalansága mellett az egyéni elbírálás

Csehországban 50 millió alaptőkével félhivatalos szerv alakul, amelynek fel kell vásárolni a belföldi agrár-termelést is

A cseh agráriusok ellentállása és a román-jugoszláv termés-feleslegek csehországi exportja

Prága, január 26

Csehországnak, felsőbb politikai parancsra, meg kell teremtenie a kisántant gazdasági egységét. Ez a gazdasági egység, melynek előtárgyalásait éppen most folytatták le Prágában, rengeteg akadályba ütközik. A legnagyobb akadály a cseh gazdasági rétegek, különösen az agráriusok ellentállása. A cseh agráriusok azt mondják, hogy az ország ne kösse le magát se Romániával, se pedig Jugoszáviával szemben, mert ennek a lekööttségnek csak Csehország agráriusait fizethetik meg az árát. Ha a gazdasági együttműködés során Csehországnak át kell venni a román és jugoszláv agrár-feleslegeket, akkor a cseh agrárius nem tudja a maga termékeit elhelyezni, vagy ha igen, nem tud érettiük olyan árat elérni, mint amilyen árat az elzárkózás éveiben magának már kiverekedett.

A cseh kormány is tisztában van ezzel, hogy ha megoldja ezt a nagy és jelentős külpolitikai problémát, egyúttal odalaza súlyos belpolitikai válságot idéz elő. Ennek ellenére is meg kell csinálni a kisántant gazdasági együttműködését, mert erre az európai nagy politika és különösen Páris kényszerítik.

Ebben a lehetetlen helyzetben a cseh kormány kintakat és félmegoldásokat keres. Az első ilyen „félmegoldás” az a tervezet, amely szerint a kormány újból szabályozza a Csehország felé irányuló termény- és állatbevitelt. Az eddigi importszindikátus helyére — ez a terv praktikus formája — egy állami és magán-elemekből összekovácsolt társaság lépne. Ennek a társaságnak 50 millió lenne az alaptőkéje és az volna a feladata, hogy a behozatal kérdését felügyelje. A régi beviteli szindikátustól ez a társaság annyiban különböznék, hogy nemcsak közve-

titő szerepet játszana, hanem saját szám-lára is vásárolna.

Ugyanennek a társaságnak az is feladata lenne, hogy a belföldi agrártermelés eredményeit és eredményességét is biztosítsa és ezért jogot kapna arra, sőt kötelességévé is tennék, hogy a cseh agráriusok termény- és állatfeleslegeit felvásárolja.

A terv részletei eddig még nem ismeretesek, de annyi bizonyos, hogy nehéz munkát vállal ez a most alakítandó társaság. Teljesen képtelenségnek látszik, hogy egy „félhivatalos” állami szerv felvásárolja a majdnem autark cseh mezőgazdasági termékeket — teljesen és ugyanakkor meg tudjon felelni a kisántant gazdasági szerződésnek is, amely Csehországot arra kötelezi majd, hogy a román és jugoszláv termény és állatfeleslegek legnagyobb részét átvegye.

Az alkalmazottak listája és az adókvivetés

Bukarest, január 26

A pénzügyminiszterium rendeletet adott ki, amelyben az adótörvény 47. paragrafusára hivatkozással előírja vállalatoknak és cégeknek, hogy alkalmazottak listáját 1934. január 31-ig az illetékes pénzügyigazgatóságoknak adják be.

Ennek a listának mindazoknak az alkalmazottaknak neveit tartalmazni kell, akik az illető cég vagy vállalat alkalmazásában az 1933-as év folyamán állottak. A kimutatásnak az alábbi kérdésekre

kell válaszolni: az alkalmazott neve, lakása, az év folyamán élvezett fizetés és pedig fizetés, tantieme, a haszonrészese-dés minden formája, az alkalmazott globális adókönyvecskéjének száma és annak az adóhivatalnak megnevezése, a mely az adókönyvecskét kiállította.

Az egyes cégeket és vállalatokat ennek a listának pontos beadására a pénzügyminiszterium büntetés terhe mellett hívja fel.

A törvényelőkészítő-bizottság megállapodott a konverzió első hat pontjában

Hir szerint a 10 hektáros gazdák 50 százalékos tőkeengedményt kapnak

Bukarest, január 26.

Tegnap este Bratiano Dinu liberális pártvezér lakásán ismét ülést tartott a konverziós törvényt előkészítő bizottság. Ezalkalommal, a következő hat pontot határozták el:

1. Konverzió alá vonják az összes, 1931 december 18-ig felvett mezőgazdasági adósságokat.

olyan munkát adna az amagy is agyonterhelt bíróságoknak, melyet a harmadik főszempont, a gyors végrehajthatóság érdekében feltétlenül el kell vetni hosszadalmassága miatt, mellyel veszélyeztetni a bizonyos határidőre való tiszta helyzet megteremtését, vagyis azt, hogy elgondolásom szerint hathónap alatt minden váltó fusson be a törvényileg felhatalmazott közpénztárba s ellenértéke, a konverziós törvény, az ország gazdasági vérkeringésébe szívódjék fel.

Csak mellékesen érintem az egyéni elbírálás elvének veszedelmességét, mert az ilyen elbírálásoknál, ahol szubjektív szempontok mérlegelésére is sor kerül, bizony sokszor játszanak főszerepet faji, vallási és egyéb mellékkörülmények s kidomborítják, előtérbe helyezik az ilyen elbírálásoknak államra, állampolgárra és konszolidációra káros kihatásait.

Ellene vagyok annak is, hogy a törvényileg felhatalmazott közpénztár még külön felülvizsgálati jogot is nyerjen az átveendő váltóanyagra, amely a törvény tárgyi korlátozást tartalmazó rendelkezései révén már kellően megrostáltatik, mert ez a felülvizsgálati jog módot nyújt arra, hogy az egyenlő elbánás elvén annyiszor essék az átadó bank váltótárcája terhére sérelem, ahányszor csak ez az átveendő jólesik s meghusítja ezáltal a konverzióval bevallothan is szolgálni szándékoló egyik nagy célt: a hitelélet feltámasztását. Mert amíg a bankokat radikálisan megtisztítani nem sikerül a régi anyagtól egy olyan ellenérték (a kötvény) adásával, amellyel ők viszont a betétesektől szabadulhatnak meg, addig ezek a bankok a feltámasztandó hitelélet fellendítő tényezői nem lehetnek, az új hitel-

2. A 10 hektáron aluli vagy legfeljebb 10 hektáros gazdák jogszerinti konverzióban részesülnek. A tőkét és kamatokat felére szállítják le. A kifizetendő összeget 10—15 év alatt kell törleszteni, mérsékelt kamattal, amelynek pontos nagyságát még nem állapította meg a bizottság.

3. A 10 hektártól 100 hektárig terjedő

életbe bekapcsolódni nem tudnak.

Azok, akik eme anyagfelülvizsgálatnak oly feltétlenül hívei, arra hivatkoznak, hogy a könnyelmű kihelyezésekért most azok behajthatatlansága miatt a finanszírozó, illetve közvetlen az állam nem károsodhatik. Ez a károsodás azonban nem olyan természetű, hogy ne kellene viselni és nem olyan nagy, mint ahogyan beállítják. Először is a törvény intézkedése már megrostálja az anyagot a teljesen rossztól. Másodszor pedig egy-egy adósnak mai, főleg a pénzügyián alapuló fizetőképessége még nem jelenti annak a 10—15 éves törlesztési idő alatt beálló gazdasági változások esetén való fizetőképességét is. Ez a fizetőképesség nem egy matematikai állandó, hanem gazdasági függvény, ami ma a gazdasági élet mélypontján, mint ilyen 100 százalékosan jelentkezik s a legesekelebb fellendüléssel tűnni kezd.

Hogy felhajthatatlanság lesz és fog előfordulni, az valószínű, de az ebből előálló állami károsodás fedezetéről gondoskodni sokkal inkább, mint lefedezni egy 50 százalékos tőkeengedménnyel előálló sokkal nagyobb kárt!

Sokan fogják ezt a tőkeengedménnyel ellátásfoglalásomat félremagyarázni és ellenem fordítani megkísérelni. Ezek kedvéért ismétlem meg, hogy a fizetési eszköz megteremtése és az adósnak, nemkülönben betéti könyveknek minden kibuvót kizáró, törvényes fizetési eszközzé tétele, valamint az az intézkedés, hogy a törlesztési idő alatt is adósságfizetési eszköz legyen a kibocsátott konverziós kötvény: olyan könnyítések, melyek többet érnek az 50 százalékos tőkeengedménnyel,

földbirtokkal rendelkezők ügyeit esetről-esetre az igazságügyi hatóságok, illetve a külön e célra megalakítandó bíróságok rendezik.

6. Tekintetbe veszik ezekben az esetekben az adós fizetőképességét, valamint azt, hogy jövedelme teljes egészében, vagy csak részben származik földművelésből.

5. Száz hektáron felül szintén helye lesz a bíróságok által esetenként elbírálandó adósságrendezésnek, de csak kisebb mértékben.

6. A törvény jogerőre való lépésének és kihirdetésének napjától az előző moratóriumrendelet megszűnik és az adósságok és kamatok fizetése — a törvény előírásai szerint — megkezdődik.

Ez a hat pont természetesen csak tervezet, amelynek még a minisztertanácson és a parlamenten kell keresztül mennie.

Ami a városi adósságokat illeti, a Dimineata úgy tudja, hogy a városiak nem élveznek konverziót, bár valamilyen formában a városi adósok is előnyökhöz jutnak. A Curenul értesülése szerint is lesznek törvényes engedmények a kereskedők és más adóscsoportok számára, de hogy milyen formában, azt véglegesen még nem döntötte el a törvényelőkészítő bizottság.

mert magukkal hozzák a pénzforgalmat, a kedvező áralakulásokat és a gazdasági fellendülést, mely fizetési eszközökhöz jutát és új hitelszerzési lehetőséget is nyit meg.

De igazságtalanság is lenne a kihitelező kisbankokkal viseltetni el egy bűnös és törvényhozásilag, meg gazdaságilag szervezetlen múlt magát megbosszulta következményeit. A kamatpolitikát nem a kisbankok, hanem a jogbank irányította, az igazi kereskedelmi, vagy igazi hipotekárius gazdaváltó fogalmát gazdasági életünk nem ismerte és törvényhozásunk nem kötelezte a bankokat, hogy a gavallérváltók rendszerre helyett a valódi kereskedelmi és gazdasági életen alapuló váltóműveleteket kulturálja. Ezért az állapotért, ami egyrészt a rossz kamatpolitika miatt, másrészt az intézményesített és törvényhozásilag jó irányba terelni elmulasztott kihitelezési rendszer miatt egész gazdasági életünket más európai államokhoz viszonyítatlanul súlyosan érte: a felelősséget viselni és törvényesen átvállalni kell, hogy a magántulajdonon felépülő alkotmányos államélet pillérei meg ne inogjanak. Ez az a belső rugó, amiért a konverzió finanszírozására szánt tőke egyrészt a behajthatatlan követelésekből előállható veszteségekre kell előirányozni s nem hagyni a kisbankok tárcáiban a megindítani szándékoló hiteléletet fertőző bacilusokat.

Ami most már a pénzügyi, vagy egyéni hitelező, nemkülönben a bekebelezett, vagy be nem kebelezett követelés közötti különbségtételt illeti, azokra a kezesség kérdésének részletes tárgyalásánál fogok kitérni.

(E cikksorozat folytatása a B. L. vasárnapi számában jelenik meg.)

Eltűnt öt láda puskapor a gyimesi tehervonatról

Egy fecsegő gyermek vezette nyomra a csendőröket

Munkanélküliek voltak a tolvajok, akik cukrot sejtettek a puskaporos ládákban

Csikszereda, január 26.

A maga nemében szinte páratlan vakmerőséggel végrehajtott vasúti fosztogatás szálait nyomozza a csikmegyei csendőrség.

A Csikmadéfalváról Gyimesen át az Okirály-ság felé haladó 4416-os tehervonat személyezte a gyimesbüki állomáson, ahol a szerelvény személyzetet cserélt, észrevette, hogy az egyik szabályszerűen leplombált vagonról az ólmok hiányzanak. Rövidesen kiderült, hogy a kérdéses teherkocsiban 5 láda, egyenként 20 kilót tartalmazó puskapor volt.

Az állomásfőnökség nyomban táviratilag jelentette az esetet a vasúti vezérigazgatóságnak s egyben értesítette a csendőrséget, mely erőyes nyomozást vezetett be.

Rövid nyomozás után megállapítást nyert, hogy a nagymennyiségű puskapor Csikszentmiklós és Gyimesközéplak állomásai között tűnt el. Más kézzelfogható eredményt azonban a nyomozás nem tudott elérni. Már-már a vonatot kísérő vasutas személyzetet akarták felőlősségre vonni, amikor a gyimesközéplaki csendőrök előtt egy hatéves gyermek megjelent:

— Sógorbácsit is fölvetette tegnap a puska-por.

A hangra felfigyelt a nyomozást vezető őrmester s rövidesen eredményt mutathatott föl. A gyermek fecsegése nyomán nem kevesebb derült ki, hogy Mihály Elek gyimesközéplaki vasúti őrnél raktározták el ideiglenesen a tolvajok a lopott árut. A vasutas hallgatási díjban szintén kapott egy láda puskaport. Amikor észrevette, hogy erőiesen kutatnak a robobanóanyag után, annak megsemmisítésére határozta el magát.

Egyik eldugott helyen éjjel tüzet adott a puskapornak. E művelet közben a felcsapó lángok leégették bajuszát és szemöldökeit.

A puskaporégetés nyomán visszamaradt tagadhatatlan bizonyíték terhe alatt a vasúti őr előadta, hogy egy Bartók nevű csikajnádi és Bilibók nevű csángó legény megőrzés végett hagyták nála a ládát. Később fedezte fel, hogy az puskaport tartalmaz. Amikor tudomást szerzett a vasutnál történt lopásról, azonnal tisztában volt a láda eredetével s az esetleges büntetéstől való félelmében tüntette el a bűnjelt. Amikor a ládát átvette, nem tudott a tartalmáról, s fogalma sem volt, hogy lopásból származik.

A nyomozás szempontjából felbecsülhetetlen értéket képviselő vallomás nyomán rövidesen közrekerültek a tettesek is, akik semmit sem akartak tudni a dologról. Azonban a házkutatások során megtalálták az ellopott puskaport s ugyanakkor egész halom más áru is előkerült.

Bartók és Bilibók nem is tagadtak. Beismerték, hogy hónapok óta rendszeresen megdézsmálták Csikszentmiklós és Gyimes között a tehervonatokat. Munka nélkül, rettenetes nyomorúságban tengődnek s más mód híján így szereztek be a megélhetőségükhöz szükséges létminimiumot. Nem akartak puskaport lopni. Nem volt szükségük arra. Azt hitték, hogy a kecsesen becsomagolt ládákban cukor van.

Ez a legújabb munkanélküli segély

NAGYVÁRADON KÉNYSZERMUNKA A KÖZMUNKA

Egy munkás 20 lejt keres, ha látástól-vakulásig dolgozik

Nagyvárad, január 26.

Nagyváradon hosszas csaták után végre megindult a közmunka. A Köblös-telepen egy hidat építenek és egy patakmedret szabályoznak a tudószerzőtől, a telepek között, le a Körösig.

Fél méteres sárban, agyagos földön, a legelhanyagoltabb utcákon, gödrökbe elakadva megvárják, a közmunkások. Itt körülbelül ötven ember dolgozik, csá-kánnyal vágva a fagyott, agyagos földet. A munkások között dolgozik, ugyancsak mint munkás, Borsi Lajos városi tanácsos is. Vele elegyedünk szóba és tőle tudjuk meg, mi a helyzet.

— „Csak a legvégső esetben vállaltak itt munkát a munkanélküliek. Ennek oka elsősorban, hogy a munkabérek lehetetlenül alacsonyak. Akkordmunka folyik, a munkásokat a kiásott föld köbméter-száma után fizetik és egy kiásott köbméter földért tizenhárom lejt fizetnek. Eből a téli, fagyott, agyagos földből azonban a munkások, akiknek legnagyobb része nem földmunkás, a legnagyobb erőfeszítés után sem tudnak többet kitermelni másfél köbméternél. Ez husz lejt, ezért a husz lejtért látástól-vakulásig dolgoznunk kell. Ilyen feltételek mellett erre a munkabére csak ráfizetünk, hiszen ez a kubos-munka a ruhánkat teljesen tönkre teszi, nem is beszélve arról, hogy közöttünk rengeteg a szakmunkás, óras, borbély, vagy ékszerész, akiknek eredeti foglalkozása könnyű kezet igényel. Ha ezek azután itt dolgoznak néhány hétig a nehéz földmunka után nem mehetnek vissza eredeti szakmájukhoz, még ha munkát kapnak se, mert kezük edurult és elnehezedik.

Éppen ebédidő van, a munkások leteleznek a csá-kányokat és leülnek ebédelni. Málé, vöröshagyma, száraz kenyér. Ezt a táplálékot eszi az a munkás, ki legnehezebb napi tizennégy órás munkával husz lejt tud megkeresni.

A munkásokkal való beszélgetés közben azután érdekes dolgok derülnek ki.

Két munkás, Makrai Sándor és Ványa József szerepe is lassan tisztázódik. Ez a két munkás a város részéről van kiküldve, egész nap nem csinál semmit, csak azt nézi és azt méri, hogy mennyit ástak a többi munkások. A köbméterek megállapításánál azután állandóan bajok vannak. A két városi megbízott nagyon vi-

gyáz a város érdekeire és ha lehet, egy-két centimétert meghamisít a többi munkás kárára. Őket ezért bőven megfizeti a város. Százhatvan lejt kapnak fejéenként naponta. A város bőkezű és gáláns velük szemben. A két felügyelő munkás azonban megháldja ezt a jószívűsége és viszonyozza a városnak. S ez a kölcsönös jószívűség mind a tizenegy-órát dolgozó és husz lejt kereső munkás bőrére megy.

— Be kell szüntetni a munkanélküli segélyt — mondotta pár nappal ezelőtt dr. Pelle alpolgármester — a munkanélküli segély következtében nem mennek dolgozni a munkanélküliek a közmunkákhoz.

Dr. Pelle alpolgármester csak kettőben tévedett. Először is abban, hogy a munkanélküli segélyt be akarja szüntetni Nagyváradon, beszűntetni azt, ami nem létezik. — Váradon nincs munkanélküli segély. Már hosszú hónapok óta csak a munkanélküliek száma emelkedik. A második, amiben az alpolgármester tévedett, az, hogy a munkanélküli kérdés a közmunkák megindításában véli levezetni. Egy alpolgármesternek illenék tudni azt, hogy a város által előirányzott közmunkák legfeljebb kétszáz munkanélkülinek adnak kenyeret (illetőleg száraz kenyeret és málét vöröshagymával), de nem oldhatják meg négyezer munkanélkülinek a problémáját.

A munkanélküliek tehát azért nem mennek dolgozni és azért nem mehetnek a közmunkákhoz, mert ott nemcsak tesztileg őrlődnek fel, hanem tönkre teszik a még esetleg viselhető állapotban levő egyetlen csizmájukat vagy ruhájukat. És mindezt tizenöt és husz lejtért igazán nem érdemes.

A város tehát nem ad munkanélküli segélyt, mert közmunkákat teremt, a közmunkáknál elégedetlenkedőnek viszont a munkanélküli segélyt ígéri és helyezi kilátásba.

Közmunka és munkanélküli segély, munkanélküliség és közmunka, amiből kényszer- és robotmunka lett Váradon, kétségbeejtő körbe-körbe, amelyben négyezer váradai munkanélküli őrlődik fel.

(g. i.)

A bolgár királyi pár megérkezett Bukarestbe

Ünnepélyes fogadtatás Giurgiuban, majd Bukaresztben — Kivételes jelentősége tulajdonít az európai diplomácia ennek az újabb király-látogatásnak

Bukarest, január 26.

A Giurgiu és Ruscsuk között októberben végbement első királytalálkozó, majd a bolgár királyi pár belgrádi látogatása után most sor került Boris király és Giovanna királyné régebben tervbevelt és előkészített romániai látogatására is, amelynek a balkáni államok teljes összefogásának a szempontjából döntő jelentősége van.

A bolgár királyi pár mostani romániai látogatásának az egész európai diplomácia és közvélemény kivételes jelentőséget tulajdonít. Ez a látogatás van ugyanis hivatalra, hogy rátegye a koronát azokra a közeledési és megegyezési kísérletekre, amelyek egyrészt Belgrád, Bukarest, Athén és Ankara részéről, másrészt Szófia részéről immár egy jó félszázadja folynak éppen Titulescu román külügyminiszter tevékeny közreműködésével.

Amint már jelentettük, a kormány bizottságot küldött ki a bolgár királyi pár látogatásával kapcsolatos ünnepségek programjának előkészítésére és megrendezésére.

A hivatalos programnak megfelelőleg szerdán délután a giurgiui Ramadan dunai kikötőbe a bulgáriai Ruscsukból (Ruscsukból) 27 bolgár újságíró érkezett Kristoff dr.-nak, a szófiai külügyminisztérium sajtófőnökének és Tanoff-nek, a bolgár újságíróegyesület elnökének vezetésével. A bolgár újságíró-csoportot a román kormány nevében Dragu sajtóirodai alfénök és a halóságok képviselői fogadták. Az újságírók állam- és kormányfőjük romániai látogatása alatt tanulmányozni fogják az ország viszonyait minden tekintetben, hogy a kölcsönös megismerés révén megvessék az alapját a két ország szorosabb együttműködésének.

A bolgár uralkodópár Musanoff miniszterelnökkel és külügyminiszterrel és kíséretével csütörtökön délelőtt 9 óra 20 perckor érkezett meg a giurgiui Ramadan-kikötőbe a Cserno More nevű bolgár dunai hajón Ruscsukból. A kikötő pavillonjában a királyi vendégeket Károly király nevében bizottság fogadta, élén Franasovici közlekedésügyi miniszterrel. A bizottságban részt vett az uralkodó egyik ezármegede, valamint a külügyminisztérium két megbízottja.

Az ékesen feldíszített kikötői pavillonban a bolgár királyi pár negyedórás kör-szemlélet tartott, majd helyet foglalt az udvari vonatban, amelyet Merenta, a CFR vezérigazgatója, maga vezetett a bukaresti északi pályaudvarra.

A bolgár vendégeket hozó királyi vonat pontban fél 12 órakor futott be a Gara de Nordra, ahol II. Károly király, Mária anyakirályné, Erzsébet volt görög királyné, Miklós herceg, valamint a lor-

mány tagjai, Averescu és Prezan marsallok és az udvar fogadták.

Az ünnepélyes fogadás nagy pompával ment végbe. Miután Boris király Károly királlyal együtt végigszemlélte a disz-századot, a pályaudvar disztermében rövid fogadás volt, amelyen az egyházi, polgári és katonai méltóságok is részt vettek tejes díszben és kitüntetésekkel.

Ezután a királyi család és a kormány tagjai fényes menetben kísérték be a bolgár uralkodópárt a Calea Victoriein levő palotába. Az első diszhintóban, amely előtt a lovastestőrség egy szakasza haladt, Károly király ült, jobbján a vendég Boris királlyal. A második hintóban Giovanna bolgár királyné következett Erzsébet volt görög királynéval, Károly király nővérével, a harmadik udvari hintó pedig Mária anyakirálynét vitte Miklós herceggel. A menet a Grivica és a Victoria-úton haladt végig hatalmas embertömegek sor-fala között, amelyek lelkesen éltették a bolgár királyi párt.

A Calea Victoriein levő palotában a vendégek csak egy félórát időztek, aztán gépkocsikon a cotroceni kastélyba hajtat-tak, ahol bukaresti tartózkodásuk alatt laknak.

Délben félkettőkor a királyi palotában diszebed volt, amelyen a két királyi családon kívül Musanoff és Titulescu miniszterelnökök, Titulescu külügy-miniszter, a bolgár követ és az udvari méltóságok vettek részt.

Délután a program szerint a román film-harmóniai társaság gála-hangversenyt rendezett a Teatrul Național-ban, majd este 5 órakor a magas vendégek a cotroceni kastély állomásáról udvari vonaton Szinájába utaztak át, ahol az uralkodó a Peles-kastélyban látja őket vendégül.

A bolgár királyi pár vasárnap estig marad az országban, Musanoff miniszterelnökkel együtt. Pénteken délután a szinajai Peles-kastélyban nagy diszebed lesz, este pedig hang-verseny és ünnepélyes recepció, a volt régensnek, a kormány, a diplomáciai testület és a bolgár követség tagjainak, valamint a magas állami és társadalmi méltóságok részvételével.

Szombaton tanácskozások lesznek, majd a vendégek részt vesznek a predeáli téli sport-versenyeken, este pedig Perisbe utaznak udvari vadászatra, amelyről vasárnap délután térnek vissza a fővárosba.

Titulescu külügyminisztert különben, aki kedden este indult el Belgrádból Bukarestbe, az a baleset érte, hogy utközben kiújult krónikus középfelgyulladás s már betegnek érkezett haza. Háziorvosa még tegnap műtétet hajtott végre rajta, amelynek eredményeképpen állapota jobbra fordult. Az éjjel már jól aludt s így részt tud venni a szinajai politikai megbeszéléseken és a bolgár uralkodópár tiszteletére rendezett ünnepségek legfontosabb részén.

Legújabb

DIMITROFFOT.

a Reichstag-tűz porének felmentett bolgár főadlóját a Politiken című koppenhágai lap értesülése szerint tudógyuladással rabkórházba szállították, a szintén felmentett Torglert pedig internálótáborba viszik.

AZ OSZTRAK SZOCDEM-PARTOT

— amint a felhivatalos Reichspost jelenti. — most már rövidesen végleg beszűntetik. Dollfuss kancellár szerint a jövőben nem lesz szerepe Ausztria életében a politikai pártoknak.

HAT UJABB LETARTÓZTATÁS

történt csütörtökön a Stavisky-botrány ügyében. Őrizetbe vették Francois Marshall volt miniszterelnököt, Cohen zálogházi becsült, a bayonnei takarékpénztár volt alkalmazottját és négy újságíró.

Marseille-ben ezerötszáz főnyi tömeg tüntetett a Stavisky-ügy miatt. A rendőrség 40 embert vett őrizetbe a tüntetés miatt.

BUKARESTI POLITIKAI KÖRKÖRÖK

nem tartják kizártnak, hogy az új parlament összeülése újabb halasztást szenved. Erre utal az Adevărul is, bár a feltevést kormánykörökből még nem erősítették meg.

Csak három mezőgazdasági kamara marad Erdélyben

Bukarest, január 26.

A szakmai kamarák létszámának csökkentéséről szóló törvényjavaslatot előkészítő bizottság megállapodott abban, hogy a mezőgazdasági kamarák számát az eddigi 17-ről 11-re szállítják le. Ezek közül öt lesz az Okirályságban (Bukarest, Galac, Craiova, Jasi és Roman), három Erdélyben (Brassó, Torda és Szatmár), 1-1 pedig Bukovinában, Besszarábiában és Dobrudzsában.

A háztartási alkalmazottak is a betegsegélyző tagjai lesznek

A bejelentési határidőt április elsejében állapították meg

Bukarest, január 26.

Amikor az elmúlt év áprilisában a betegsegélyző és munkásbiztosító pénztárakat átszervezték egy új törvénnyel a társadalombiztosító pénztár keretei közé, a törvény szövege kimondta, hogy a háztartásbeli alkalmazottak bejelentésének és biztosításának kötelezővé tételét csak a törvény életbe lépése után 6 hónap múlva rendeli el.

Ez a 6 hónap már az ősz derekán letelet, de a háztartásbeli alkalmazottak bejelentésének és biztosításának kérdését a társadalombiztosító pénztár eddig nem szorgalmazta. Mostanában napról-napra több érdeklődés futott be a Népiuság szerkesztőségéhez arról a kérdésről, a részben ezekre a számtalan kérdésekre adjuk meg a választ, részben pedig figyelmeztetjük az összes érdekelteket, hogy

a társadalombiztosító pénztár központja már intézkedett ebben

az ügyben és rendezte a cselédek és más háztartásbeli alkalmazottak biztosításának kérdését.

A társadalombiztosító pénztár központja a napokban küldötte szét azt a körrendeletét, amely a vidéki szerveket értesíti, hogy

a cselédek, nevelőnők, sofförök, kertészek, stb. háztartásbeli alkalmazottak biztosítására irányuló technikai előmunkálatok befejeződtek és az alkalmazottakat 1934 április elsejétől kezdve okvetlenül be kell jelenteni.

Ez a rendelet tehát pótolja most azt a hiányosságot, amelyet a társadalombiztosítási törvény szövege felmutatott. Így a munkaadóknak, mint a cselédeknek tehát érdekük, hogy a bejelentést április elsejére megtegyék, mert különben csak felesleges hercehurcáknak teszik ki magukat.

rugó szövetség most Gömbös miniszterelnökhöz menesztett küldöttséget támogatásért. Gömbös meg is ígérte, hogy igyekezni fog a magyar csapat részvételét a világbajnokságban lehetővé tenni.

A négyes bob-pilájbajnokságot szombaton és vasárnap bonyolítják le Garmisch-Partenkirchenben. Hét nemzet 12 bobbal képviselteti magát, köztük Románia is két bobbal, Papana világbajnok vezetésével.

Lengyel-román válogatott labdarúgó mérkőzés lesz ez év augusztusában, Varsóban.

A bukaresti CFR január végén franciá turára indul. Magával viszi Dobrárt az aradi Gloria CFR-ből, Csomagot a brassói TR-ből és Septit, az Universitatea kerekjátékját.

Dakrysol hajtápszer

(Cholesterin-kén-toiásfehérje-növesztő hormonok)

Dus haj előnyös keretet ad az arcnak, fiatalos báj és egyéni vonást. Ép annyira lehetünk szerelmesek valakinek a szép hajába, mint a híres énekes hangjába. A gyér haj öregít és aggodkhoz hasonlóvá teszi a külsőnk, megfosztja az arcot simaságától és az alacsonyrendűség érzetét kelti. A hajapolásnál inkább, mint bárhol, érvényes a régi igazság: „Tedd meg idejében a kellő óvintézkedéseket, ha nem akarsz, hogy késő legyen”. A hajhullás első jelénél hatásos szerhez kell folyamodnia, már pedig megfelelő hatást csakis a fejbőr mesterséges táplálása által fog elérni: tojásfehérjével, szervi kénvel, Cholesterinnel és hormonokkal.

Dakrysol hajtápszer biztosítja hajának egészségét és erejét és alapjában megszüntet minden hajhullást.

Dakrysol hajtápszer és szappan minden szakmabeli üzletben kapható.

Romániai vezérképvislet: FIETSC & Co., SIBIU.

Professor DR. SIGMUND, fiziolog. laboratoriuma, STUTTGART

Szalmári arcképcsarnok A korcsolyabajnok

A korcsolyabajnok nyáron alszik. Megveti a strandot. Alantas szórakozásnak tartja a vizet szivból utálja. Az ő ideje a tél. Amikor befagy a Római-kert békanyálas tónak csufolt pocsolója. Ilyenkor eszkimónak öltözik és reggeltől-estig a jégen köröz. Ennek eredményeképpen tavasszal némi hivatali „zavarok” miatt őt is körözik. Egyelőre azonban ő köröz. Bognizik, bravurosán megcsinálja a kadett-ugrást, bosztonozik és tangózik és versenyeket nyer. A földön csámpás küssé, de a jégen ez nem látszik. A jégen ő a szivkirály, ő a hódító Casanova. Rendszerint két leány kapaszkodik belé. Kővér hölgyek, akik mozdulni sem tudnak, parázsló pillantásokat vetnek rá. Ő nem olvad meg, ellenben a jég igen. Ilyenkor szomorú. Mindennap a hőmérsékletet nézi. Tudni nem tud semmit. De korcsolyázni annál inkább. Ha megkérdezik, ki volt Einstein, habozás nélkül rávágja: a müncheni gyorskorcsolyázó világbajnokságok hatodik helyezetteje. De neki ezt is elnézi. Angyalian csinálja a nyolcasokat. Ő maga is igazi nyolcas. Vizes-nyolcas...

Szerkesztői üzenetek

Banküggyel foglalkozó olvasó. Az Ön javaslatai megszívlelésre érdemesek és azokban a cikkekből, amelyeket az új konverziós törvénnyel kapcsolatban jelenleg megjelentetünk és megjelentetni fogunk, ezekre a javaslatokra is kitérünk.

A Brassói Lapok külső munkatársaihoz. Az itóbbi időben egyre sürűbben előfordul, hogy a B. L. tudósítói vagy külső munkatársai kéziratokat nem szerkesztőség, hanem a szerkesztőség egyes munkatársainak a címére küldik és ezáltal egyes íráskorok aktualitásukat veszítik, mert a címzett munkatárs esetleg uton, vagy szabadságon van és így levele felbontatlanul hever. Éppen ezért arra kérjük mindazokat, akik a B. L.-nak kéziratokat küldenek, hogy leveleiket sohasem a szerkesztő vagy munkatársak, hanem mindig a szerkesztőség címére küldjék.

S. Gy., Temesvár. Itt adjuk a kért címet: Páris VI., 50. Rue Jacob, Hotel d'Orleans.

R. S., Várdiv. Azonnal panaszt kell emelni annál a pénzügyigazgatásnál, amelyhez Önök tartoznak.

Primăria Municipiului Braşov

No. 895-1934

Serv. Economic.

HIRDETMEY

Tekintettel arra, hogy a Brassó törvényhatósági város 1933-34 költségvetési éve f. évi március hó 31-én záródik be, a város összes szállítói felhívattak, miszerint számláikat legkésőbb 1934. március hó 1-ig leszámlolás végett nyújtsák be.

Ezen időpont elmulasztása esetén, semmiféle számla utalványozásra nem vehető tekintetbe.

Brassó, 1934. január 17.

Primar delegat: Dr. Szele mp.

Secretar General: Dr. Popovici mp.

Dr. Tóti Béla

leszállított olcsó árban!

Az Ifjúság nemi problémái. Levelek a Fiamhoz 36.- Lei

Születés szabályozás orvosi szempontjai. 30.- Lei

Szerelm és Szaporodás. A változatlan nemi ösztön és a változó szaporodási készség 36.- Lei

Póstán a portóköltségek felszámításával.

Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában.

A legújabb divat

SZABÁSZATI TANKÖNYVE

Szakiskoláknak és magántanulásra.

Írta: K-né MARGITAI MARIS.

Tartalmazza:

a modern francia és angol női ruha

szabás-rajzát, szabását, összeállítását, varrását és kidolgozását. - Rövid idő alatt már a 8-ik teljesen átdolgozott kiadás jelent meg. A könyv ára Lei 244. Vidékre portó Lei 20.

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában.

Hámozott Jaffa-narancs

kapható mátl kezdve darabonként 250, 350, 4- és 5-lejes árban a Hess-gyárban

Állókazant

keresek megvételre 5-10 cm. tűzfűlűt 6 atm. üzemiállapotban. Továbbá RUHACSAVAROGÉP (Centrifugat) vörösréz vagy ónozott belsődobbal, kézi vagy motorikus erőre. Ajánlatokat ármegejelöléssel kér. Paládi Zsigmond, Satu-Mare, Str. Crisan 4

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei. vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Eladó 1 Underwood írógép, asztalok és padok, jókarban. Zoltán Sándor Sft. Gheorghe, Carmen Silva 1. 1282

Szálloda, mozi, vagy kassza bejáratához alkalmas 7x4 méter nagyságú, vasoszlopokon nyugvó vasvázas üvegfedél eladó. Uradalmi felügyelőség, Sávárşin, jud. Arad. 1283

Állást keres

Tejüzemvezető vajmester, hosszabb külföldi gyakorlattal, állást keres. Cim Vészi hírlapiroda, Marghita. 1288

Állást nyer

Keresek azonnali belépésre engros fűszerkereskedő segédet, vidékre. „Igyekvő” jelígre. 1271

Suche geprüfte Kinderpflegerin, mit Jahreszeugnisse, zu einem neun Monate alten Kinde. Offerte an Adresse Lőb Izsó, Marghita, judetul Bihor. 1289

Állást keres

Flagner-cukrászda felvesz mindhárom nyelvet beszélő, intelligens kiszolgálókiaszszonyt, ki már ilyen minőségben alkalmazva volt. Brassó, Str. Reg. Carol 19. 1277

Megyeszékhelyre 2 tagu vegtárius uricsalád megbízható mindenlányt keres. Cim 1264. szám alatt a brassói kiadóban.

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától

TÁNCHOZ

legfontosabb a szép frizúra, a jól manikürözött kéz, a simára borotvált arc. Szabó Lajos, Brassó, Weiss Mihály-utca 3. 1284

ELETHEVÁGÓAN FONTOS ORVOSI KÖNYVEK ASSZONYOK ÉS ANYÁK RÉSZÉRE!

A nő a változás korában

EGY TAPASZTALT NŐORVOS MEGFIGYELÉSEI ÉS GYAKORLATI TANÁCSAI

Írta Dr. Földes Lajos főorvos.

25 ábrával. Ara Lei 78.-

A fiatal anya

ORVOSI TANÁCSOK FIATAL ASSZONYOKNAK. Ez a gazdagon illusztrált könyv tartalmazza mindazt, amit a fiatal anyának szülés előtt és után, valamint a csecsemő ápolásáról tudnia kell.

Írta: Dr. Földes Lajos főorvos.

Egészséges és beteg nőknek egyaránt fontos!

Ara Lei 78.-

A női betegségekről

MEGELŐZÉS — VEDEKEZÉS — GYÓGYÍTÁS. E munka az összes előfordulható női megbetegedésekkel (a nemi szervek fertőző betegségei, hurut, folyás, petefészekgyulladás, rák, daganatok, terhesség, meddőség, elhízás, menstruációs zavarok, stb.) foglalkozik.

Írta: Dr. Földes Lajos főorvos.

Ara Lei 102.-

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdetaulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t, Braşov-Brassó.